

1 Corinthians

Pipa 1 Karinji-wardingki-patuku Pipa ngula-jana Puurlurlu pantirninjarla yilyajarra Kirijini-patuku wiringkaku kiringkaku Karinjirlaku nyurru-wiyi

Nyiya-kurlu yimi nyampu?

Yimi nyampu yirrarnu Kurdungurlu Wiringki Puurlurlu kujalpa nyanungu nyinaja jinta-karirla kiringka yirdingkaju Yipijarla. Nyanungurlu-jana pipa pantirninjarla yirrarnu Kirijini-patuku yapaku kujalpalu nyinaja kirri-karirla yirdingka Karinjirla, ngulakunya-jana pantirninjarla yirrarnu pipaju. Karinwilpa kirri wiri karrija ngurungkaju yirdingka Kiirijirla. Karinjirla ngulangkalpalu nyinaja panu-nyayirni Juwu-wangu-patu yapaju. Kulalpalu puraja ngulangkuju Kaatu-kurlangu kuruwarri, manu kulalpalu milya-pungu Jijaji.

Puurluju yanurra yali-kirraju nyanunguju mi-jiniri, ngulangkujulpa-jana yimi-ngarrurnu Jijaji. Ngula-jangkaju, ngalya-karijili Kirijini-jarrijalku purda-nyanjarla. Ngula-jangkaju, Puurluju yarda yanu panu-kari-kirraluku kirri-kari kirri-kari-kirraluku, ngulalpa-jana warru yimi-ngarrurnu Yimi Ngurrju Jijaji-kirli.

Kujalpa Puurlu nyinaja yalirla kirri-karirla Yipijarla, yangka-paturlu Kirijini-paturlu Karinji-wardingki-paturlu pipalurla pantirninjarla yilyajarra nyarrpa yungulu nyina. Nyampurraju Kirijini-jalalpalu nyinaja, manulpalu mardarnu Kaatu-kurlangu Pirlirrrpa. Ngulajulpalu majungka-jarrija-juku. Manulpalu-nyanu ngulaju warrarda-juku jarnkujarnku nginji-wangkaja. Manulpalu-nyanu kuwurtukurra warrarda kangu. Ngalya-kariji yapa ngulajulpalu kalykuru warru ngunaja karntakari karnta-kari-kirli warrura-kurlu. Manulpalu-nyanu ngalya-karirliji ngurrjungku nganta pulka-pungu yartarnarikiji kuja-jana Pirlirrrpa Kaatu-kurlangurlu yungu.

Nyampurra kujalpalu majungka-jarrija warntarla, ngula-jangkakunya-jana pipaju pantirninjarla yilyajarra Puurlurluju. Ngulajujana wangkaja yungulu nyina ngarrirninjawangu manu kulu-wangu. Wangkaja-jana nyampurla pipangka yungulu nyina jintangka-juku manu yungulu-nyanu yulkami. Manujana wangkaja yungulu-nyanu wurdujarra-maninjarla pirrjirdi-mani Pirlirrrpa-kurlurlu Kaatu-kurlangu-kurlurlu, manu yungulu nyina rarralya manu wardinyi lani-wangu palinjakujakuju

¹ Ngajurna Puurlu Kurdungurlu Wiri. Kaaturluju milarninjarla ngajuju yajarnu. Kujarlanya, Jijaji Kirajiki karnarla jalanguju marlaja warrki-jarri Kurdungurlu Wiri-juku Kirijini-patu-kurluju. Nyampu karnarla

jirrnganja nyinami jinta-kariki watiki yirdiki Jajiniki Kirijini-kariyi-nyanuku. ² Nyampunya karna-nyarra yilyamirra jaru nyurrurlaku ngula kankulu yangka turnu-jarrimi Kaatu-kurlangu-patu ngurrangka Karinjirlaju. Kaatuju-nyarra wangkaja yungunkulurla jirrnganja nyina Jijaji Kirajiki. Ngulaju kankulu nyina yangka Kirijini-patu-kari-piya ngula kalu nyinanjanya ngurujarraranypa, manu kuja kalurla turnu-jarrimi yirdingka Jijaji Kirajirla. Jijaji Kiraji kangalpa nyina Warlalja-Wiri ngalipaku nyampuku panu-jarluku ngurujarraranypaku.

³ Ngaju karna-nyarrarla wangkami ngalipaku-palanguku Wapirra Kaatuku manu Jijaji Kirajiki ngalipa-nyanguku Warlalja-Wiriki kujanya, “Payirni karnangkupala yungunpa-jana yimiri nyina Karinji-wardingki-patuku yapaku. Kujarlaju yungungkulu marlaja nyinami rarralya ngurrju-nyayirni tarnnga-juku.”

Puurlurlajinta pulka-pungu Kaatukuju Karinji-wardingki-patukuju

⁴ Kujalpa-nyarra Kaatuju yimiri nyinaja nyurrurlaku, yilyajarni Jijaji Kiraji yungu-nyarra maninjarla jinta-mani nyanungu-nyangu-kurra. Ngulakuju karnarlajinta pulka-pinyi Kaatuku tarnnganguku. ⁵ Jijaji-kirlangu yapa, ngula-nyarra Kaaturluju pirrjirdi-manu-nyayirni, ngulaju kankulu-jana junganguku jaru yimi-ngarrirni yapa-patu-karikiji, manu kankulu nyiyarningkijarra milya-pinyi nyanungu-nyangu. Ngulakuju

karnarlajinta pulka-pinyi. ⁶ Yali jaru Jijaji Kirajikirli, kanunjumanyumpa yukaja kurturdurrukurra nyurrurla-nyangu-kurra. ⁷ Kujarlanya kankulu pirrjirdi nyinami yartarnarri-kirli Pirlirra Kaatu-kurlangu-kurlu. Manu kankulurla pardarni Jijaji Kirajiki Warlalja-Wiriki kaji kulpari yanirni nguru nyampu-kurra.

⁸ Kaaturlu kapu-nyarra muurlparlu mardarni kajikankulurla marda yangka jurnta karlirryani. Kapu-nyarra mardarni tarnngangu kaji Jijaji yanirni pina yungu-nyarra miimii-nyanyi ngurrju-mipa. ⁹ Kaatuju-nyarra wangkaja yungunkulurla jintawarlayi jirrnganja nyina nyanungu-nyangu kaja-nyanuku Jijaji Kirajiki Warlalja-Wiriki. Ngulakuju karnarlajinta pulka-pinyi.

Ngalipa Kirijini-patu, jintangka-jukurlipa nyina wiljiwilji-maninja-wangu

¹⁰ Warlalja-Wiringki Jijaji Kirajirli yimi-ngarrurnuju nyampu yimi yungurnarla marlaja wangka nyanungu-nyangu jaru: Ngajukupurdangka-patu Kirijini-patu, ngungkurr-nyinakalu-nyanu kulu-wangu! Turnu-jarriyalu jintangka-juku Kaatuku wangkanjaku! Jintawarlayirlili mangunyangka Kaatuju! ¹¹ Jaru witarna purdanyangu nyurrurla-kurlu. Karnta-kurlangu jinta-kurlangu yirdi-kirlanguju Kuluwi-kirlangu yanurnulu yimi maju-kurlu, ngulajujulu yimi-ngarrurnu kujalpankulu-nyanu nganta nyurrurlarlu Kirijini-paturlu wiljiwilji-manu

jaajirlarlu. Ngajukupurdangka-purnu Kirijini-patu, kujaju maju. ¹² Nyurrurlarlulpankulu-nyanu nganta wiljiwilji-manu kujalpankulu kuja wangkaja, “Kari-nganta nganimpaju Puurlu-kurlangu!” Panu-karjinkili wangkaja, “Nganimpaju Yapuli-kirlangu!” “Nganimpaju karnalu nyina Piita-kurlangu!” “Nganimpaju karnalu nyina Jijaji Kiraji-kirlangu!” ¹³ Kuja ngula kankulu wangkami, ngulaju kujarluju kankulu-nyanu Jijaji Kiraji-kirlangu karlirringarrirni. Kujaju maju! Kularna-nyarra ngajuju kunka-pardija watiya warntawarntarla nyurrurlaku, lawa. Kula nganangu-nyarra julyurr-yirrarnu ngapangkaju ngajulurla yirdingkaju. Kularna ngajuju wiri-jarlu nyurrurlakuju. Jijaji Kiraji kangalpa Warlalja-Wiri nyina kujarlipa papitaji-jarrija nyanungumiparla yirdingkaju. ¹⁴⁻¹⁵ Yangka kujarna-nyarra jirnganja nyinaja-wiyi, kularna-nyarra panu-jarlu papitaji-manu, lawa. Ngarirnapalangu jirrama-mipa Kiripija manu Kayiju julyurl-yirrarninjarla papitaji-manu. Kajirna-nyarra ngajulurlu nyurrurla julyurr-yirrakarla panu-jarlu, ngulaju kapunkulu wangkayarla kuja, “Kari-nganta Puurlurlu-nganpa julyurr-yirrarnu, ngulaju karnalu nyinami nyanungunya.” Kujaju lawa, jinta-kurlangu karlipa nyinami Jijaji Kiraji-kirlangu! Kujarlaju karna-nyarra wardinyi nyina. ¹⁶ (Wurra, wurra! Yangkajurna-jana Jipinaja manu nyanungumayamayarlangu julyurr-yirrarnu. Mardarna-jana marnkurrpa-karirlangu yapa julyurr-yirrarnu, marda lawa. Karija ngayi!) ¹⁷ Jijaji

Kirajirli ngulaju yilyaja kirri-kari-kirra warru yimi-ngarrininjaku, kula ngapangkaku julyurr-yirrarninjaku, lawa. Ngayiji yilyaja yungurna-jana yapaku yimi-ngarrirni nyanungu-nyangu pinangkalpa-piya-wangurlu. Kajilparna-jana yimi-ngarrikarla pinangkalpa-piyarlu, kulalpalu yimi nginyinginyi-kirra-mantarla. Nyampu Yimi Ngurrju Jijaji Kiraji-kirli, ngula watiya warntawarntarla palija, ngulaju kulalpa pirrjirdi karriyirla kajilparna-jana jaru wangkayarla pinangkalpa-piyaju.

Jijaji Kirajirli Pinangkalparlu kangalpa milki-yirrarni yartarnarriji Kaatu-kurlanguju

¹⁸ Panu-kari yapa, ngula kalu karlirr-yani Kaatu-kujaku milya-pinja-wangu, ngula kalu jiliwirri-mani nyampu yimi Jijaji-kirli ngula palija watiya warntawarntarla. Kula kalurla ngungkurr-nyina. Kala ngalipaju ngula kangalpa muurlparlu mardarni Kaaturluju, ngulaju karlipa wangka ngurrju, “Nyampu jaru Jijaji-kirli, ngula-ngalpa palija watiya warntawarntarla, milki-yirrarni kangalpa Kaatu-kurlangu yartarnarri.” ¹⁹ Nyampunya kangalpa Kaatuju wangka Payipulurlaju:

“Kapurna-jana muku ngurrrpa-pajirni yapa-patu ngula kalu-nyanu ngarrirni pinangkalpa nganta. Kapurna-jana kurntaku ngurrju-mani.”*

²⁰ Nyampurula walyangka, ngana-puka ngula-ka pinangkalpa nganta nyina manu yartarnarri wiri-kirli nganta manu jaru wiri-kirli nganta

---

* **1:19** Nyangka Isaiah 29.14

ngula-ka warrarda wangka, nyampu-patu ngula kalu nyina pinangkalpa nganta, ngulaju Kaaturlu kajana ngarrirni warungka. Kulalpalu nyarrparlu wiljiwilji-mantarla, lawa. ²¹ Nyarrparlulkulu milya-pinyi Kaatu pinangkalparluju nganta? Lawa! Kulalpalu nyarrparlu milya-pungkarla. Yapa kuja kalu nyina pinangkalpa nganta, Kaatuju-ka pina-nyayirni nyinami parrparda-juku nyanungu-piya-wangu. Ngulaju kajana warla-pajirni milya-pinja-kujaku. Ngalya-kari kalu wangka ngungkurr-nyinanja-wangu, “Kari-nganta lawa nyampuju jiliwirri Jijaji Kirajikirliji!” Kuja-kula kalu wangka. Ngulaju ngula-juku, pangkalalu wangkamirra! Kala nganimparlu Kurdungurlu Wiriwirirli, gayi karnalu-jana kutu yimi-ngarrirni nyampuju Yimi Ngurrju Jijaji Kirajikirli. Nyampukurlurlunya Yimi Ngurrju-kurlurlu, Kaaturlu kangalpa muurlparlu mardarni. ²² Juwu-paturlu warrarda kajulu payirni yartarnarriki Kaatukurlanguku yungulparna-jana nganta milki-yirrakarla ngangkayi-kirli-piyarlu rdirrinyparlu. Ngula-jangkanya nganta kajikalurla ngungkurr-nyinamilki Jijaji Kirajikiji, kala lawa. Kajilparna-jana milki-yirrakarla, kulalpalurla ngungkurr-nyinakarla, lawa-juku. Manu yapa-karirli Juwu-wangu-paturlu, warrarda kajulu payirni kuruwarriki panu-kariki ngula yungulu purami nganta. ²³ Gayi karnalu-jana jaru yimi-ngarrirni kutu Jijaji Kirajikirli ngula palija watiyarla warntawarntarla. Juwu-paturluju ngulaju kalu-nyanu warla-pajirni ngungkurr-

nyinanja-wangurlu. Juwu-wangu-patu kalu wangka, “Jaru nyampuju nganta jiliwirri!”
²⁴ Kala ngalipakuju, Kaatu-ngalpa wangkaja Juwu-patuku manu Juwu-wangu-patuku, ngulaju karliparla ngungkurr-nyina Jijaji Kirajiki. Ngulanggunya kangalpa milki-yirrarni Kaatuju pirrjirdi manu pinangkalpa-nyayirni.
²⁵ Ngalya-kari kalu wangka Kaatuju nganta ngurrrpa-nyayirni. Kujaju lawa! Nyanunguju-ka nyina pinangkalpa-nyayirni wiri-nyayirni yapa-piya-wangu ngalipa-piya-wangu. Ngalya-kari kalu wangka Kaatuju nganta rampaku. Kujaju lawa! Nyanunguju-ka nyinami pirrjirdi-nyayirni wiri-nyayirni yapa-piya-wangu ngalipa-piya-wangu.

Ngaliparla Kirijini-paturlu, yampimirlipanyanu pulka-pinja-wangurlu

²⁶ Ngajukupurdangka-purnu Kirijini-patu, manngu-nyangkalu kujalpankulu yangka kamparru nyinaja Kirijini-wangu-wiyi. Kula-nyarra nganangu pinangkalpa-pajurnu. Kula-nyarra nganangu wiri-pajurnu. Ngulajulpankulu nyinaja waparlku, ngulaju kulkurrukulkurru-mipa.
²⁷ Yapa ngalya-karirilpalu-nyarra ngarrurnu warungka manu jiliwirri manu rampaku. Ngulaju ngula-juku. Kaaturlu-nyarra yajarnu nyurrurla yangka ngurrrpa-mipa yungu-jana yangka nyampu pinangkalpa kurntaku ngurrju-mani. Kaaturlu-nyarra yajarnu nyurrurla yangka rampaku-wati yungu-jana yangka nyampu wiriwiri

kurntaku ngurrju-mani. ²⁸ Yapangkulpalu-nyarra ngarrurnu nyurrurlaju ngawu-nyayirni manu marlajarra. Ngulaju ngula-juku. Kaaturlu-nyarra ngari kutu-manu nyurrurlaju nyanungukulku kujarluju yungu-jana kurntaku ngurrju-mani yangka-patu kujalpalu-nyanu ngarrurnu wiri-jarlu nganta. ²⁹ Kaaturlu kajana nyanyi wiri-pajirninja-kurra, ngulaju yungulpalu nyinayarla ngurrju pulka-pinjawangu! ³⁰ Kala nyurrurla kankulurla jirrnganja nyinami Jijaji Kirajiki kuja-nyarra Kaaturlu yiringi-manu nyanunguku. Kaaturlu yilyajarni Jijaji Kiraji ngalipa-kurra yungurlipa milya-pinyi pinangkalpa-nyayirni Kaatuju. Nyanungurlu kangalpa jungarni-mani jungarnikiji yaninjaku. Nyanungurlu kangalpa yirrarni Kaatu-kurlangu jungu-nyinanjaku yapa nyanungu-nyangu. Manu kangalpa rarralya-mani maju-kujaku jungarni-yaninjaku. ³¹ Purda-nyangkalu yimi nyampu Payipulu-jangka! “Ngurrjulu nyinaya, kajikankulu-nyanu marda pulka-pinyi nyurrurlarlu! Jintakulurlajinta pulka-pungka Jijaji Kirajiki ngalipa-nyanguku Warlalja-Wiriki!”*

2

Puurlurlu kala-jana Jijaji Kiraji-kirli-mipa yirri-puraja kuja watiya warntawarntarla palija

¹ Ngajukupurdangka-purnu Kirijini-patu, kamparrurlulparna-nyarra yimi-ngarrurnu yangka jaru-nyayirni-wangu

---

* **1:31** Nyangka Jeremiah 9.24

Kaatu-kurlu. Kulalparna-nyarra wangkaja jaru pinangkalpa-piya ngula kalu wangka wiriwiri. ² Ngajulu ngularna yanurra nyurrurla-kurra, wangkajarnaju kanunju-kari, “Nyarrparlulkurna-jana yirri-pura jaru-nyayirni-wangu Kaatu-kurluju? Jijaji Kiraji ngula palija watiya warntawarntarla, ngula-kurlu-mipanya kapurna-jana yaninjarla yimi-ngarrirni.” ³ Ngajulu ngularna yanurra nyurrurla-kurra kamparru-wiyi, ngarrurda-jarrijarna, mirrmirr-karrijalparna, lani-jarrijalparna. ⁴ Yangka kujalparna-nyarra kamparru-wiyi wangkaja manu yirri-puraja Jijaji Kiraji-kirli, kulalparna-nyarra yimirr-yungu jarungku pinangkalpa-piyarlu. Ngayilparnarla marlaja yirri-puraja jaru yartarnarriki Pirlirra Kaatu-kurlanguku. Ngulankujulu purdanyangu ngajulu wangkanja-kurra, ngulajunkulu pirrjirdi-nyayirni yartarnarri-kirli milyapungu jaru Kaatu-kurlangu. ⁵ Kajirna-nyarra yirri-purayarla pinangkalpa-piyarlu, ngulaju kulankulurla ngungkurr-nyinayarla Kaatu-kurlanguku yartarnarriki. Ngula-mipakulurla ngungkurr-nyinaka!

Yapangu kuja-ka mardarni Pirlirra Kaatu-kurlangu, ngulaju-ka junga-nyayirni pinarri-jarri maya-kari maya-kari Kaatu-kurlanguju

⁶ Nganimparlu yangka Kurdungurlu-paturlu Wiriwirli, ngulaju karnalu-jana pinarri-mani Kaatu-kurlangu jaru-nyayirni-wangu yangka Kirijini-patuku ngula kalu Jijaji-piya nyina pina-nyayirni. Nyampu jaru Kaatu-kurlangu,

kula nyampu-wardingi ngula kalu jalangurlu pinangkalpa-paturlu mardarni. Kula nyampu jaru wiriwiri-kirlangu kuja kalu-jana wiri nyina jalanguju yapa panuku. Jalanguju rampaku-jarrinja-yanilki kalu wiriwiriji. ⁷ Nganimparluju, yimi-ngarrirni karnalu-jana tarnngangu-juku Kirijini-patuku jaru-nyayirni-wangu Kaatukurlangu, jaru ngulalpa-nyanu Kaaturluju wuruly-mardarnu Jijaji Kiraji-wangurla-wiyi palka-jarrinja-wangurla-wiyi. Kamparru-wiyi, Kaatu-nyanu wangkaja nyanungu kanunju-kari nyampu-kurlu jaru-nyayirni-wangu-kurlu, “Nyampu karna-jana yinyi jaru-nyayirni-wangu Jijaji Kiraji-kirli ngulaju yungujulu jirrnganja nyina ngajuku tarnnga-juku.” ⁸ Yalipatu ngulalpalu Juwu-patu nyinaja wiriwiri, kulalpalu milya-pungu jaru-nyayirni-wangu nyampu Jijaji Kiraji-kirli Warlalja-Wiri-kirli yangka kuja-ka yartarnarri wiri-jarlu-kurlu nyinami. Kajili milya-pungkarla, kulalu watiya warntawarntarla yirrakarla. ⁹ Nganimparlu Kurdungurlurlu Wiriwirirli ngulaju karnalu milya-pinyi nyampu jaru-nyayirni-wangu Jijaji Kiraji-kirli kuja-nganpa Kaaturlu milki-yirrnaru. Nyampu ngula-ka wangka Payipulurla:

“Nganangu kula nyangu nyampu jaru-nyayirni-wangu milpangu. Manu nganangu kula purda-nyangu langangu. Manu nganangu kula mardarnu nginyinginyirla, lawa. Kala yapa yangka kuja kalurla yulka nyanunguku Kaatuku, ngula-mipakunya-jana jungarni-manu kamparrurlu-wiyi jaru-nyayirni-wangu

Jijaji Kiraji-kirli.”*

10 Pirlirrrpa Kaatu-kurlangurlu-ka milya-pinyi nyiyarningkijarra. Nyiyarlangu ngulaka Kaaturlu milya-pinyi, ngulaju Pirlirrrpa-miparlu-ka milya-pinyi yaliji. 11 Nyampurla walyangkarlu, yapa-miparlu kyananu milya-pinyi kanunju-karirli nyarrpa kaji mangunyanyi. Ngula-piyarlu-yijala Pirlirrrpa Kaatu-kurlangu-miparlu-ka milya-pinyi Kaatuju. 12 Kula-ngalpa yungu pirlirrrpa nyampu-wardingki walya-wardingki, lawa. Nyanungurlu-ngalpa yungu nyanungu-nyangu warlalja Pirlirrrpa. Ngula-kurlurlu karlipa milya-pinyi nyiyarningkijarra ngula kangalpa yinyi yimirirli Kaaturluju ngalipaku Kirijini-patuku yapaku. 13 Nganimparlu Kurdungurlu-paturlu Wiriwirirli kula karnalu-jana pinarri-mani yapa yangka yimingki nyampu-wardingkirli nguru-wardingkirli kuja kalu-jana yangka yapa nyampu-wardingkirli pinarri-mani. Nganimparlu karnalu-jana yimingki yangka Jijaji Kiraji-kirlirli pinarri-mani kuja-nganpa yangka Pirlirrrpa Kaatu-kurlangurlu pinarri-manu. Nyampu jaru-nyayirni-wangu karnalu-jana yimi-ngarrirni panuku yapaku yangka ngula kalu mardarni Pirlirrrpa Kaatu-kurlangu.

14 Yapanku Kirijini-wangurlu, kula kalu Pirlirrrpa Kaatu-kurlangu mardarni. Ngulangkuju kulalpalu mantarla Kaatu-kurlanguju Pirlirrpaju, yangkaju kuja kangalpa kurru-pinyi Kirijini-patu-mipaku. Yapa kuja kalu

---

* 2:9 Nyangka Isaiah 64.4

walku nyina Kaatu-kurlanguku Pirlirrpakuju, ngulangkuju marlajarrarluju kula kalu milya-pinyi yartarnarri-kari yartarnarri-kariji yangka kuja kangalpa ngalipa-mipaku yinyi Kaaturluju yartarnarriji. Ngulaju kalu jiliwirri-mani yartarnarriji. Ngaliparlu-puka yangka Kirijini-paturlu karlipa milya-pinyi Pirlirrpa Kaatu-kurlangu-kurlurluju. ¹⁵ Ngaliparlu ngula karlipa Pirlirrpa Kaatu-kurlangu mardarni, ngulaju karlipa miimii-nyanjarla milya-pinyi nyiyarningkijarra maju marda, marda ngurrju. Kala yapa kuja kalu walku nyina Pirlirrpakuju marlajarra, kulalpalu-ngalpa miimii-nyanjarla milya-pungkarla Kirijini-patu ngurrju marda, marda maju. ¹⁶ Kujanya-ka wangkami Payipulurlaju:

“Nyiyarlangu ngula-ka Kaaturlu mangunyanyi kanunju-karirli, kuja-piyarlu kulalpa nganangku yapangkuju mangunyanjarla milya-pungkarla. Kulalpa nganangku pinarri-mantarla Kaatuju nyiyarlangukuju!”*

Ngulaju ngula-juku. Ngaliparlu ngula karlipa mardarni Pirlirrpa Kaatu-kurlangu, ngulangkuju karlipa milya-pinyi Kaatuju Jijaji Kiraji-piyarlu.

3

Panu-juku karliparla warrki-jarrimi Kaatuku

¹ Ngajukupurdangka-purnu Kirijini-patu, yangka ngulalparna nyinaja kamparru-wiyi

---

* **2:16** Nyangka Isaiah 40.13

nyurrurla-nyangurla, yangka kujalparna-nyarra Yimi Ngurrju yimi-ngarrurnu Jijaji Kiraji-kirli, pinarri-manulparna-nyarra puta nyiyarningkijarra. Nyurrurlajulpankulu nyinaja ngalya-kari-piya ngula kalu walku nyina Pirlirrpakuju Kaatu-kurlangukuju. Yangkalparna-nyarra wangkaja nyurrurlaku kurdukurdu-piyaku. Ngulalparna-nyarra kuja wangkaja, kulalpankulu yangka langa-kurra-manu yangka Jijaji Kiraji-kirli. ² Nyurrurlalpankulu nyinaja witawita kurdukurdu-piya, ngula kalu yangka lampurnu-mipa ngarni, manu kulalpalu nganjarla mangarrirlangu pirrjirdi. Ngati-nyanurlu kulalparla yungkarla mangarri pirrjirdi kurduku witaku yangka wiri-maninjaku yika marda kartirdi-wangu nyina mangarriki pirrjirdikiji ngarninjaku. Ngula-piya, kulalparna-nyarra jaru pirrjirdiji yimi-ngarrikarla Jijaji Kiraji-kirli yangka pirrjirdi-maninjakuju. Kala rampakujuku kankulu nyina kurdukurdu wita-piya. Lawa-juku kankulu nyina, kulalpankulu nyampu jaru langa-kurra-mantarla. ³ Nyurrurla kankulu nyina yapa-patu-kari-piya yangka-piya Pirlirrpa Kaatu-kurlangu kula kalu mardarni, ngula-piya. Ngurru-nyanyi kankulu-nyanu, manu kankulu-nyanu warrarda wilji-mani. Yapa yangka ngula kalurla jurnta nyinami Kaatuku Pirlirrpa-wangu, ngula-piyanya kankulu nyinami. ⁴ Ngalya-kari kankulu wangka, “Kari-nganta nganimpaju Puurlu-kurlangu.” Ngalya-kari kankulu wangka, “Kari-nganta nganimpaju Yapuli-kirlangu.” Ngula kankulu kuja wangkami, ngulaju yali-

patu-kari-piyanya kankulu nyina manu wangka kuja kalu yangka walku nyina Pirlirrpakuju Kaatu-kurlangukuju.

⁵ Purda-nyangkajulu nyurrurlarluju! Kula karna-nyarra ngajulu nyinami wiri-jarlu nyurrurlaku Kirijini-patuku. Kula kanyarra Yapurlirlangu nyanungu nyina wiriji. Kaatu-mipa kanyarra jinta nyinami Warlaja-Wiriji. Kaatu-jarrangu wangkaja ngajarra-mipaku yungurlujarrarla marlaja wangka. Yangka ngulalparnalunya-nyarra yimi-ngarrurnu Yimi Ngurrju Jijaji Kirajikirli, ngulakujunkulurla ngungkurr-nyinaja Kaatukuju. ⁶ Nyurrurla Kirijini-patu kankulu nyina watiya-piya kuja-ka pardinja-yani Kaatukurlangu. Ngajurna nyampu watiya yirrarnu. Yapulirli ngapangkulku yarlnu. Kaaturlulku pardinjaku ngurrju-manu. ⁷ Yapuliki manu ngajuku, kula-jarrangu ngajarraku yalumpuju watiya. Manu yapa nyurrurla kulankulu ngajarra-nyangu. Kaatu-kurlangu jinta-kurlangu kankulu nyina. Nyanungurlu jintangu kanyarra wiri-mani manu pirrjirdi-mani yangka yali watiya-piya. ⁸ Nganangu ngula-ka watiya yirrarni Kaatu-kurlangu, manu ngula-ka yarlni ngapangu jinta-karirli, ngulaju kapalarla jirrama-juku warrki-jarrimi Kaatuku. Kaaturlu kapu-palangu yinyi ngaka warntarri-nyayirni-wangu kuja kapalarla nyanunguku warrki-jarrimi. ⁹ Nganima karnalurla Kurdungurlu-patu Wiriwiriji marlaja warrki-jarri Kaatuku nyurrurlaku pirrjirdi-maninjaku. Nyurrurlaju ngulaju yangka kaatini-piya ngula-ka Kaatuju

warrki-jarri nyurrurlarla.

Kaaturlu kapu-jana marlaja nyanyi yapa-patu-kurlangu yangkaju warrki

Nyurrurla Kirijini-patu kankulu nyinami yangka yuwarli-piyarlangu ngula-ka Kaaturlu ngantirni. ¹⁰ Kaaturluju yungu Pirlirrupa nyanungu-nyangu yimirirli yungurnarla nyanunguku warrki-jarri. Kuja karna warru yani yimi-ngarririnjaku yapaku Yimi Ngurrju Jijaji Kiraji-kirli, ngaju karna nyina yuwarli-ngantirninjakungarduyu yangka ngula-ka yuwarlirlangu ngantirni, ngula-piya. Yuwarli ngantirninjakungarnti ngulaju karlipa yirrarni pirli rdarrkanpa-wiyi* kanunjuju. Yangka ngularna-nyarra kamparrurlu yimi-ngarrurnu, ngulajurna-nyarra kuja wangkaja, “Jijaji Kiraji ngulaju-ngalpa pirli rdarrkanpa-piya ngalipakuju.” Jinta-kari ngula-ka yanirni, ngulangkuju kajika-nyarra yarda yimi-ngarrirni Jijaji Kiraji-kirli. Nyanunguju yali-piya-yijala yangka ngula-ka ngantirni pirli rdarrkanparla jintangka-juku. Nganangku ngula kanyarra yangka jaru yimi-ngarrirni Jijaji Kiraji-kirli, ngulaju-nyarra yirriyirrirli yimi-ngarrirni jaru jurrku-juku yangka-juku ngularna-nyarra ngajulurlu yimi-ngarrurnu. ¹¹ Yapa nganangku kulalpa-nyarra yirrakarla rdarrkanpa-kari jinta-kari nyurrurlaku Kirijini-patuku. Kajilpa-nyarra yapa yirri-purayarla yimi Jijaji Kiraji-kirli warntarlarlu, ngulaju yangka-piya ngula-ka rdarrkanpa jinta-kari puta yirrarni

---

* **3:10** foundation

yuwarliki. Ngulaju karlipa mardarni jintajuku rdarrkanpaju Kaatu-kurlanguku yapaku, ngulaju Jijaji Kiraji jukarurru-katu manu yijardu. ¹² Nganangku ngula kanyarra yangka yapa nyurrurla pinarri-mani jungarnirli Jijaji Kirajikirli, ngulaju-ka nyina yangka ngula-ka yuwarli ngantirni rdarrkanparla jintangka. Kajika marda ngantirni kawurlu-kurlurlu, pirli yaltirikirlirli, † manu pirli-kari-kirlirli ngurrju-kurlurlu kuja kalu mirilmiril-karri. Kulalpalu nyampurra jankayarla. Watiya-kurlurlu manu marna-kurlurlu kajilpa ngantikarla, ngulaju kajika-jana muku jankami. ¹³ Ngakaju Kaaturlu kapu-ngalpa marlaja nyanyi warrkiji ngurrju mardawu, ngawu marda nyampurlaju yuwarlirla. Kaji Jijaji Kiraji ngaka pinarni yani, ngulaju kapu-ngalpa marlaja nyanyi warrki nyampurlaju yuwarlirla. Kapu waalparrirni warlu-kurlurlu kaji jankami-japa, kaji ngurrju-japa karri jankanja-wangu. ¹⁴ Kajilparliparla yuwarli ngantikarla Kaatuku ngurrju-mipa-kurlurlu rdarrkanparla Jijaji Kirajirla, ngulaju kulalpa yuwarliji jankayarla. Kaaturlu kapu-ngalpa mardarni muurlparlu warlu-kujakuju, manu kapu-ngalpa warntarri-nyayirni-wangu yinyi nguru-nyayirni-wangurla nyanungu-nyangurla. ¹⁵ Kajilparla nganangku-puka yapangku ngantikarla yuwarli rampaku-kurlurlu manu pilykirrpa-kurlurlu nyampurla rdarrkanparla Jijaji Kirajirla, ngulaju kajika muku jankami yuwarliji, manu kajika yalirli yapangku muku wajawaja-mani nyiyarningkijarra.

---

† 3:12 silver

Ngula-kujakuju Kaaturlu kapu mardarni-juku muurlparlu warlu-kujaku.

Kirijini-patu ngalipa yapa, Kaatu-kurlangu karlipa nyinami maralypi mukunypa

¹⁶ Nyurrurla Kirijini-patu kankulu nyina yuwarli maralypi-piya mukunypa Kaatu-kurlangu. Pirlirpa nyanungu-nyangu, kaninjarni-ka nyurrurlarla nyina tarnnga-juku. ¹⁷ Kajilpa-nyarra nganangku-puka karlir-kangkarla nyurrurlaju, maralypi kuja kankulu nyina Kaatu-kurlangu, ngulaju kajika pinyi Kaaturluju mukunyparluju.

¹⁸⁻²⁰ Nyurrurla Kirijini-patu, purda-nyangkajulu warungka-wangurlu! Panu-karirli yapangku kankulu-nyanu pinangkalpa-nyayirni nganta ngarrirni. Kujaju lawa, yijardu-wangu! Yapa ngula kalu nyinami pinangkalpa nganta nyampurla ngurungka, Kaaturlu ngulaju kajana ngarrirni pinangkalpa-wangu, ngurru. Payipulurla-ka nyampu wangka:

“Kaaturlu kajana wurru-mardarni yangkaku pinangkalpakuju nganta.”*

Manu Payipulurla ngula-ka wangka Kaatu-kurlu Warlaja-Wiri-kirli:

“Nganangku ngula-ka manngu-nyanyi nyiyarningkijarra pinangkalparlu nganta, Kaatuju-ka wangka ngulaju lawa, kapuru nyina karla.”*

* **3:18-20** Nyangka Job 5.13

* **3:18-20** Nyangka Psalm 94.11

Kujarlaju ngurru-piyalu nyinaya yungunkulu ngula-jangkarlu milya-pinyi nyiyarningkijarra Kaatu-kurlu.

²¹⁻²³ Yampiyalu-nyanu kurrurru-karrinja-wangurlu! Nyiyarningkijarraju ngayi nyurrurlaku-jala yapaku. Nganimparlangu karnalu-nyarra nyina nyurrurlakuju Puurlu, Yapuli, manu Piita. Nyiyarningkijarra nyampurla ngurungka nyurrurlakuju. Nyiyarningkijarra wankaru manu ngulalu palija, ngulaju nyurrurlaku-yijala. Jalangu manu jukurra, nyiyarningkijarra ngulaju nyurrurlaku-yijala. Nyurrurla panu-jarlu ngulaju kankulurla nyina Jijaji Kirajikiji, manu nyanungu ngulaju karla nyina Kaatuku. Kujarlajulurlajinta nyanungu-mipaku pulka-pungka, yangka kuja-nyarra yungu nyiyarningkijarraju.

4

Puurlu manu panu-kari Kurdungurlu Wiriwiri, ngulajulpalurla muku warrki-jarrija Kaatuku

¹ Kujarlunyalpankulu-nganpa manngunyangkarla nganimpa Kurdungurlu-patu Wiriwiri, “Puurlu manu ngalya-kari Wiriwiri, ngulaju kalu nyina Jijaji Kiraji-kirlangu warrkini-patu.” Kujaju junga. Nyurru-wiyi, Kaaturlulpa-nyanu jaru-nyayirni-wangu wita-kari wita-kariji wuruly-mardarnu yapa-kujaku purda-nyanja-kujakuju. Kala ngaka-pardu-kari, milki-yirrarnu-nganpa yungurnalu-jana yangka warru yimi-ngarrirni yapa-patuku.
² Warrkinirli yangka yapangku ngulaju purda-nyanyi nyanungu-nyangu paaju nyarra kajirla

wangkami. Ngaju ngula karna warrki-jarri, ngulaju karna yirriyirri purda-nyanyi kajiji nyarrpa Kaatu wangka. ³ Nyurrurlarluju kajilpankujulu marlaja nyangkarla warrki ngaju-nyangu, ngulaju ngula-juku. Kajikarna waparlku nyina-juku wajampa-wangu. Kulalparnaju nyarrparlulku ngajulurlu marlaja nyangkarla warrkiji. ⁴ Jungarni mardarna ngajuju warrkini? Karija ngayi! Jijaji Kirajirli nyanungu-miparlku kaju warrki marlaja nyanyi Warlalja-Wiringkiji ngurrju marda, marda maju. ⁵ Kujarlajulu ngajujuju yampiya miimii-nyanja-wangurlu manu punku-pajirninja-wangurlu! Kulalparlipa-nyanu jungangu milya-pungkarla ngurrju-japa, maju-japa. Kaji Jijaji Kiraji pinarni yani nguru nyampu-kurra, nyanungu-miparlku kapu-ngalpa marlaja miimii-nyanyi nyiyarningkijarraju ngula karlipa mangunyanyi nginyinginyirla. Ngula-jangka kapurla yimi-ngarrirni Kaatuku nyiyarningkijarra ngalipa-nyangu. Ngalya-kariki kapu-ngalparla pulka-pinyi ngurrju ngulalparliparla warrki-jarrija jukarurru. Ngalya-kariki kapu-ngalparla kapuru nyina maju ngulalparliparla warrki-jarrija warntarla.

⁶ Ngajukupurdangka-purnu Kirijini-patu, ngajulurlu Puurlu yangkalparna-nyarra wangkaja yimi Yapuli-kirli manu ngaju-kurlu yungunkulu jungarnirli kuruwarrri pura Kaatukurlangu. Ngula-warnuju, yungunkulu-nyanu wiljiwilji-maninja-wangurlu yampimi Puurlukurlangurlu nganta Yapuli-kirlangurlu nganta, yungunkulu jintangkalku nyina. ⁷ Manu

nyurrurla ngula kankulu-nyanu jamuru-karri wiri nganta ngalya-kari-piya-wangu, nganangu-nyarra wiriji yirrarnu? Lawa! Nyiia-puka ngula kankulu nyurrurlarlu mardarninja-yani Kaatu-kurlangu, Kaaturlu-nyarra yungu nyurrurlaku yimirli. Kujarlaju, jamuru-ngarrirninja-wangulu nyinaka!

⁸ Nyurrurlarlu ngula kankulu milya-pinyi nganta nyiyarningkijarra Kaatu-kurlangu nganta! Nyurrurlarlu ngula kankulu mangunyanyi manu purda-nyanyi nganta ngula kankulu pirrjirdi-nyayirni nyina Kaatu-kurlangu-kurlu yapa wiriwiri nganta nganimpapiya-wangu nganta. Kujaju kula junga! Kajilpankulu yapa wiri-jarlu nyinakarla, ngulaju ngurrju. Kajikarnalu nganimpa Kurdungurlupatu Wiriwiri nyina wiri-jarlu-yijala nyurrurlapiya. ⁹ Kujanya karna ngajulurluju Puurlurluju mangunyanyi. Nganimpa Kurdungurlupatu Wiriwiriji karnalurla yangka marlaja nyina Kaatuku pirijina-piya kuja kalu-nyanu piki-kanyi pakarninjakungarntirli. Yirrarni kalu-nganpa kulkurrurni marramarra panungka manu yapangka panungka yungulu-nganpa yangka maarr-pakarni manu yinka-ngarlarrimi. ¹⁰ Nganimpa Wiriwiri kalu-nganpa ngarrirni warungka Jijaji Kiraji-kirlangu. Nyurrurla kalu-nyarra ngarrirni langarrpa nganta Jijaji Kiraji-kirlangu. Yapa ngalya-karirli kalu-nganpa nganimpa ngarrirni rampaku. Nyurrurla kalu-nyarra ngarrirni pirrjirdi nganta. Yapa ngalya-kari kalu-nganpa yurrukunju-jarri nganimpakuju. Nyurrurlaku kalu-nyarrarla

pulka-pinyi nganta. ¹¹ Jalanguju nganimpaju Kurdungurlu-patu Wiriwiri karnalu nyina yarnunjuku purraku parra-kari parra-kari. Journarra karnalu mardarni larralarra manu ngawungawu pilykirra, manu kalu-nganpa pakarni rdakangku. Ngula karnalu yangka warru wapa nguru-kari nguru-kari kulkurrukulkurru. ¹² Warrki-jarri karnalu

yangka mata-karda-nyayirni yungurnalunyanu mangarrirlangu ngayi-mani. Kuja kalu-nganpa yangka yapangku yurlku-ngarrirni, ngulaju karnalu-jana ngurrju-kirli wangkamirra. Ngula kalu-nganpa yurrukunju-jarri, ngulaju karnalurla warrki-jarri-kirli Jijaji Kirajiki.

¹³ Yapa ngula kalu-nganpa nginji-wangka, ngulaju karnalu-jana ngurrju-kirli wangkamirra. Nyampurla ngurungka yapangkaju kalu-nganpa ngarrirni yungkiyi lawa nganta. Junga-jala nyampurla ngurungkaju kalu-nganpa ngarrirni ngawu yapunta yangka ngula karnalurla warrki-jarri Jijaji Kirajiki.

¹⁴ Kurdukurdu ngaju-nyangu, nyampurra karna-nyarra yirrarni nyurrurlaku kula kurntaku ngurrju-maninjaku wiyarrpaku. Ngayi karna-nyarra yimi yirrarni nyurrurlaku yungunkulu yangka jungarni nyinami.

¹⁵ Ngularna-nyarra yangka kamparrurlu yimi-ngarrurnu jaru nyampu Jijaji Kirajiki-kirli, kujarlajunkujulu marlaja Kirijini-jarrija. Ngajurna kirda-nyanu-piya-jarrija nyurrurlakuju. Jalangurlangurlu ngula kalu-nyarra yangka yapa-patu-karirli pinarri-mani Jijaji Kirajiki-kirli, kulalu-nyarra

nyurrurlakupalangu kirda-nyanu-patu, lawa.
¹⁶ Kujarlajulu waalparrika ngajulu yungunkulu
 ngaju-piya jungarni nyinami! ¹⁷ Kujakunyarna
 yilyajarra Timiji yungu-nyarra yimi-ngarrirni
 ngajulu-kurlu nyarrpa ngula karna jungarni
 nyina Jijaji Kiraji-kirlangu, manu ngula karna-
 jana warru yimi-ngarrirni yangka jaaji-kari jaaji-
 karirla. Nyanungurlangu-ka nyina warrkini
 ngurrju Jijaji Kiraji-kirlangu, manu kaju nyina
 kaja-nyanu-piya ngajukuju. Ngulakuju karnarla
 yulkami-nyayirni.

¹⁸ Ngalya-kari kankulu jarrwara-kari wangka,
 kulalparna nganta ngajulu yantarlarra
 nyurrurla-nyangu-kurra ngurra-kurra Karinji-
 kirra. Kuja ngula kankulu manngu-nyanyi,
 ngulaju marda kankulu-nyanurla pulka-pinyi
 wiri-jarlurlu nganta. ¹⁹⁻²⁰ Ngalipaku yangka
 kuja kangalpa Warlalja-Wiri nyina Kaatuju,
 ngulaju kula karlipa-nyanurla pulka-pinyi
 wiriki nganta. Ngayi karliparla warrarda
 warrki-jarrimi yartarnarri-kirli Pirlirrrpa Kaatu-
 kurlangu-kurlu. Kujarlaju, kajilpaju Jijaji
 Warlalja-Wiri wangkayarla yaninjarraku nguru
 nyurrurla-nyangu-kurra, ngulaju kajikarna
 yanirra. Ngajulu kajirna yanirra nyurrurla-
 nyangu-kurra yungurna-nyarra purda-nyanyi
 kajinkili-nyanurla pulka-pinyi. Kapurna-nyarra
 marlaja nyanyi warrkiji lawa marda, junga
 marda kankulu pirrjirdi nyinami yartarnarri-
 kirli Pirlirrrpa Kaatu-kurlangu-kurlu. ²¹ Ngulaju
 ngula-juku! Ngungkurr-nyinami mayinkijili?
 Kapu ngayinkijili kapuru nyina? Jatu-pardimirra
 mayirna-nyarra kuturu wiri-kirli jungarni-

maninjaku nyurrurlaku? Ngurrju mardarna-nyarra yanirra rarralya pinarri-maninjaku nyurrurlaku jaru-kurlu Jijaji Kiraji-kirlangu-kurlu? Ngayi kutujulu wangkaya!

5

Puurlu-jana wangkaja Karinji-wardingki-patuku yungulu yilyamirra wati jinta warrurapanu jaaji-ngirliji

¹ Yapanku yimi-ngarrurnunjunurnuju yapa jinta-kari nganta-ka ngawu nyina Kirijini-paturla nyurrurlarla, warrura ngula-ka nyina ngati-nyanu-kurlu. Kirda-nyanukulparla jurnta mardarnu nganta ngurrangkarlu. Ngulaju majunyayirni! Yapa ngula kalu Kirijini-wangu nyina, ngulaju kula kalu warrura nyina wati yali-piya. Nyanungu-paturlangurlu kajilpalu nyangkarla yalumpu wati warrura, ngulaju kajikalu ngawu-pajirni. ² Kala nyurrurla-paturlu, kula kankulu ngawu-pajirni, lawa. Ngari kankulu-nyanurla pulka-pinyi. Ngulaju yungulpankulu-nyanu kurnta-jarriyarla yalumpu-jangka warrurajangkaju. Yungulpankulu yilyayarlara jaaji-ngirli! ³⁻⁴ Ngajulu Puurlu kula karna nyurrurla-nyangurla nyinami kiringka Karinjirla. Nyampurlarlu ngurrangkarlu ngayi karna-nyarra rdumurdumu-karrinjarla manngu-nyanyi nyurrurla Kirijini-patu. Ngalipa-nyangurlu Warlalja-Wiringki Jijajirli, ngulangkuju nyurru-juku ngarrurnuju yalumpuku watiki warrurapanuku yungurna-nyarra jaru yirrarnirra pipangka nyurrurlaku.

Kularna-nyarra wangkanjinirra, ngarijili purda-nyangka ngaju wangkanja-kurra nyampu-jangka pipa-jangka: Ngaka kajinkili turnu-jarri, ngulaju kapurna-nyarra langangku purda-nyanyi nyampurlarlu ngurrangkarlu.
⁵ Turnu-jarrinjarlalu yilyayarra jaaji-ngirliji yalumpu wati warrura yungurla palka nyanungu-nyanguju marlaja nyurnu-jarri Juju Ngawuku. Ngulaju ngula-juku. Yilyayarralu kutu! Ngaka kaji Jijaji yanirni pina nguru-kurra nyampu-kurra Warlalja-Wiri, pirlirra nyanungu-nyanguju kajika marda nyanungurlu muurlparlu mardarni.

⁶ Ngula kankulu-nyanurla nyurrurlarlu warrarda pulka-pinyi ngurrjuku nganta, kujaju ngurrju-wangu! Yangka kankulu milya-pinyi ngula kalurla wita yirrarni pulawaku tarltu-maninja-kurlangu, ngula-jangka-ka tarltu-jarrimilki purranjakungarntiji.
⁷ Ngula-piya-yijala, yali yangka wati warrura, ngulajuka nyina ngawu-nyayirni ngula karliparla yirrarni pulawaku. Kajilpa nyampu wati warrura nyurrurlarla nyinakarla tarnga, kajika-nyarra maju-mani, kajikankulu panulku nyina warruraju. Ngula-kujakuju, yalijili yilyayarra jaaji-ngirliji yungunkulurla nyurrurla-kariji ngurrju manu jungarni nyinamirra Kaatukuju. Ngula-ngalpa Jijaji Kiraji palija warntawarntarla, ngulaju-ngalpa ngalipaku kunka-pardija. Nyanungu Jijajika nyinami kunka-pardinja-warnu ngalipaku yangka jiyipi-piya kuja kalu-jana Juwupaturlu pinjarla purrami kuyu-nyayirni-wangu

purlapakungarnti wiriki Pajapakungarnti, ngula-piya. Purlapakungarntirli kalu yangka tarltu-maninja-kurlangu parlu-pinjarla muku kijirni yuwarli-ngirli nyanungurra-nyangu-ngurlu. Ngula-piya-yijalalu yilyayarra jaaji-ngirliji yalumpu wati warrura. ⁸ Jalanguju, Juwu-paturlu kalu waalparrirni yangka Purlapa Wiri Pajapa yirriyirrirli. Ngaliparlu Kirijinirli, jungarnirlirlipa waalparrirni Jijaji Kiraji ngulangaipa kunka-pardinjarla palija ngalipaku. Ngulakujulparlipa nyinakarla jungarni-wiyi maju-wangu. Manu ngalipalparlipa wangkayarla junga-nyayirni tarnnga-juku. Kajilparlipa kuja wangkayarla junga-nyayirni, ngulaju kajikarlipa ngurrju nyina yangka miyi lalypa-piya, mangarri yangka kuja kalu Juwu-paturlu ngarni purlapa-puru.*

⁹⁻¹¹ Ngaju-nyangurla yangka pipa-karirla, ngularna yirrarninjarla yilyajarra nyurru-wiyi nyurrurla-kurra, yimi-ngarrurnurna-nyarra jurnta nyinanjaku wurnturu yapa-kujaku ngula kalu nyina kalykuru. Yali yangka ngularna-nyarra kamparru wangkajarra, ngayilparna-nyarra wangkaja yapaku yangka ngula kankulu-nyanu Kirijini nganta ngarrirni. Nyampurra Kirijini nganta ngula kalu nyina kalykuru marda, purlurlpa, manu juju-kari-kirli Kaatu-kurlangu-wangu-kurlu ngula kalu pinyi, manu pama ngula-ka warrarda ngarni, manu yurlku ngula kajana ngarrirni, manu purunjunju, kajilpalu nyinakarla kujarra-piya Kirijini nganta,

---

* 5:8 Nyangka Exodus 12.8

ngulajulu-jana yampiya jirrnganja ngarninja-wangurlu. Kala kuja kalu nyina Kirijini-wangu warrura marda, purlurlpa, purunjunju, manu juju-kari-kirli Kaatu-kurlangu-wangu-kurlu, ngulakuju kulalpankulu-jana nyarrpaku jurnta nyinayarla wurnturuju. Ngarili-jana kutu jirrnganja nyinaya, kajikankulu-jana marda pina-kanyi Kaatu-kurra. ¹²⁻¹³ Ngajulu karna wangka Puurlu, kula karna-jana ngajulurlu miimii-nyanjarla ngawu-pajirni Kirijini-wangu-patu. Ngaka kapu-jana Kaaturlu miimii-nyanyi. Payipulurla-ka wangka kuja:

“Kajili yangka maju-kirli nyinanjarra-yani Kaatu-kurlangu nganta, ngulajulu-jana yilyaya tarnnga-juku!”*

Kujarlaju, jalangurlu nyurrurlarlu yapangku Kirijinirli, yungulpankulu-nyanu miimii-nyangkarla ngurrju-japa.

6

Kulalu-nyanu kuwurtu-kurra kangka

¹ Nyurrurlarlu Kirijini-paturlu yapangku ngula kankulu-nyanu wilji-mani jarnkujarnku, kuja-wangurlulu-nyanu yampiya kuwurtu-kurra kanja-wangurlu, yangka-kurraju kuja-ka Kirijini-wangu nyinamirni kuwurtukungarduyu wiri-jarlu. Yalumpujulpankulu-nyanu nyurrurlarlu miimii-nyanjarla jungarni-mantarla ngula kankulu yangka Kaatu-kurlangu nyina. ²⁻³ Yangkarna-nyarra yimi-ngarrurnu nyurru-wiyi ngakaju kapurlipa-jana

* **5:12-13** Nyangka Deuteronomy 17.7, 19.19, 22.21, 24, 24.7

Kirijini-paturlu miimii-nyanyi yapa Kirijini-wangu panu-juku nyampurla ngurungka. Manurna-nyarra pinarri-manu nyurrurla yapa kapurlipa-jana ngaliparlu miimii-nyanyi marramarrarlangu. Kujarlaju, winjarni kankulu-nyanu jungarnijungarni-mani jaajirla ngula kankulu-nyanu wilji-mani kurdukurdu-piyarlu?

⁴ Kuja kankulu-nyanu Kirijini-paturlu nyurrurlarlu warrarda wilji-mani, nyiyaku kankulu-nyanu warrarda kanyi kuwurtu-kurraju Kirijini-wangu-patu-kurra? Yalumpu wiriwiri kuwurtukungarduyu-patu, kula kalu-nyarra yalumpu nyina wiri Kirijini-patuku.

⁵ Nyampurra karna-nyarra yimi-ngarrirni yungurna-nyarra yangka nyurrurla kurntaku ngurrju-mani. Kula kankulu mardarni mayi jintarlangu pinangkalpa nyurrurla-nyangurla turnungka? Ngulakunya yungulpankulurla yantarla yungu-nyarra miimii-nyanyi ngurrju-japa maju-japa. ⁶ Ngari kankulu-jana yani payirninjaku wiriwiriki-puka yangka-patuku Kirijini-wangu-patuku, ngulangku nganta yungulpalu-nyarra miimii-nyanjarla jungarni-mantarla. Lawa kujaju!

⁷ Kuja kankulu-nyanu nyurrurlarlu Kirijini-paturlu kanyi yangka kuwurtu-kurra, ngulaju maju Kirijini-wangu-patu-piya. Kajilparla Kirijini yangka jinta jinta-kariki Kirijini-kariki nginji-wangkayarla, manu jaru wiri kajilpalangu ngunakarla, ngulajulpa-pala-nyanu yampiyarla kuwurtu-wangurlu. Kirijini-kariyi-nyanurlu kajilpangku purunjurlu nyiyarlangu

jurnta mantarla, pangkalangku jurnta mani. Yampiya kuwurtu-wangurlu! ⁸ Tarnngangujuku kankulu-nyanu jarnku wilji-mani. Manu kankulu-nyanu purunjurlu jurnta mani warrarda Kirijini-kariyi-nyanurlangurlu. Kujaju maju!

⁹⁻¹⁰ Yapa maju ngula kalu nyina, kula-jana Kaaturlu rdakurl-kijirni nyanungu-nyangukurra ngula kangalpa nyina Warlalja-Wiri ngalipaku. Jungarnirlili-jana manngu-nyangka miyalurlu, kalakankulu-nyanu karlirr-kanyi nyanungurra-piyaku nyinanjaku warntarlaku. Ngana-puka ngula-ka yapa kalykuru nyina, manu juju-kari-kirli Kaatu-kurlangu-wangukurlu, manu ngula kalu-nyanu warrarda wajirli-pinyi kalykuru-jarrinjarla watingki karntangku, manu wati-jarrarlu ngula kapala-nyanu mardarni karnta-piyalku, manu purunjunju, purlurlpa, pamakungarduyu, manu yurlku kuja kalu-nyanu ngarrirni, manu ngula kalu-jana pakarninjarla purunjurlu jurnta kanyi, kulalu nyampurraju yapa nyinami Kaatu-kurlangu-purnurla. ¹¹ Kirijini-wangurla-wiyi ngulaju kalankulu nyinaja kujarra-piyanya. Ngula-kujakunya Warlalja-Wiringki Jijaji Kirajirli Pirlirpa Kaatu-kurlangu-kurlurlu-nyarra kurruly-kijirninjarla parljurnu maju-warnuju ngurrju-karda. Jalangulku kankulurla nyina yirrngingiki Kaatu-mipaku manu jungarniji tarnnga-juku.

Palka ngalipa-nyangurlu yungulparliparla-jinta pulka-pungkarla Kaatuku

12 Ngalya-karirli kankulu nyurrurlarlu purdanyanyi nyiyarningkijarraju ngurrju nganta nyurrurlaku puranjaku manu ngarninjaku manu marnpirninjaku. Kujaju junga marda. Kala ngajulurlu karna manngu-nyanyi panukariji maju-nyayirni ngalipaku Kirijini-patuku. Yungulparlipa yampiyarla. Nyiyarlangurlu kajilpaju jinyijinyi-maninjarla karlirr-kangkarla Kaatu-kujaku, ngulakuju kajikarnarla marlaja nyina pirijina-piya. Ngula-kujakuju karnaju warrawarra-kanyi. ¹³⁻¹⁴ Ngalya-kari kankulu kuja wangka, “Kaaturlu-ngalpa yungu mangarri, manu-ngalpa miyalu ngurrju-manu mangarriki mardarninjaku kaninjarni. Kujarlaju kajikarlipa nyiyarningkijarra ngarni kutu.” Kujaju junga marda. Kala kujanya karna-nyarra ngajuju wangkami Puurluju nyurrurlakuju, “Ngakaju Kaaturluju kapu riwarr-pinyi mangarri manu miyalu, manu kularlipa ngarni nyiyarlangulku.” Ngalya-kari kankulu kuja wangka, “Kaaturlu-ngalpa ngurrju-manu nyampu palka ngalipa yungulparlipa-nyanu nganta ngaliparlu warru warrarda wajirli-pungkarla kalykururlu.” Kujaju yijardu-wangu! Kaaturlu pina-wankarumanu Warlaja-Wiri Jijaji. Ngula-piya-yijala kapu-ngalpa ngalipaju pina-wankaru-mani yangka yartarnarri wiri-kirlirli.

15 Nyurrurlarlu kankulu yangka milya-pinyi Jijaji Kiraji-kirli, ngulaju yangka kuja karlipa nyina palka-piyarla nyanungu-nyangu-piyarla. Nyarrpa kankulu manngu-nyanyi? Ngurrju mayi kajilparnarla karnta-kariki yantarla yungu ngaju-kurlu nguna kalykuru talakupurdarlu?

Lawa, karrimirra kuja! ¹⁶ Nyampunya-ka Payip-
ulurla wangka:

“Ngana-jarra kuja kapala nguna ngurrangka,
ngula-jarraju jungulku kapala nyinami jin-
tangkalku.”*

Kujarlaju ngana-puka kuja karla tala yinyi
karntaku yungu-pala kalykuru ngunami, ngula-
jarraju kapala nyinami palka jintangkalku.
¹⁷ Ngana-puka kajirla jirrnganja nyina Jijaji Kira-
jiki, ngulaju kapala nyinami pirlirra jintangka-
juku. Kujarlaju, kulalpa watiji warru parnka-
yarlalku karnta-kari-kirraju.

¹⁸ Ngana-puka kuja-ka wilji warrarda nyina
Kaatu-kujaku, ngulangkuju kyanu palka maju-
mani ngari wita. Kala kajilpa nyinakarla
kalykuru tarnnga-juku, kujarlaju kajika-nyanu
maju-mani palka nyanungu-nyangu karrikarri-
wangurlu. Kuja-kujakujulu nyinaya ngurrju
kalykuru-wangu! ¹⁹ Nyurrurlarlu kankulu

yangka milya-pinyi palka nyurrurla-nyangu ngu-
laju kankulurla maralypi ngurra karri Pir-
lirrpaku Kaatu-kurlanguku. Pirlirra ngula-
ka kaninjarni nyina, ngulaju-nyarra yungu
Kaaturlu. Kujarlaju, nyurrurla-nyangu palka,
ngulaju kula nyurrurla-nyangu, ngulaju Kaatu-
kurlangu. ²⁰ Kaaturlu ngula yilyajarni Ji-
jaji, ngula-kurlurlunya-ngalpa nyanungu-kurra-
manu. Kujarlajulu nyinaya ngurrju kalykuru-
wangu yungunkulurlajinta pulka-pinyi Kaatuku.

7

---

* **6:16** Nyangka Genesis 2.24

Puurlurlu-jana yungu kuruwarri Karinji-wardingki-patuku yungulu yangka nyarrpa nyinami yupukarrarla

¹ Ngulankujulu ngajulu payurnu pipangkarlu yupukarraku nyinanjaku karnta-kurluku. Ngaju karna-nyarra yalu-mani: Nyurrurla wati-patu, kajilpankulu nyinayarla jangkayirla-juku tarnnga-juku, ngulaju ngurrju-nyayirni.

² Kala kajilpankulu yangka nyinakarla yupukarra-wangu, kajikankulu marda warru parnka karntakupurda. Kujaju lawa-yijala, maju! Kuja-kujakuju, karntalpankulu-nyanu warlaja mardakarla, manu karntangkulpalu-nyanu warlalja-yijala mardakarla kali-nyanuju.

³ Ngula-warnuju, yungulpanpala yangka jungulku yupukarra nyinayarla ngurrangka. Manu yungulpanpala ngamirlikirli ngunayarla, wurnturu ngunanja-wangu, ngulaju yungunpala-nyanu wardinyi-mani.

⁴ Karntangku yalirli, ngulaju karla mardarni palkaju kali-nyanuku watiki. Watingki yalirli, ngulaju karla mardarni palkaju karntaku yaliki.

⁵ Nyampu-jarra ngula kapala kalinjanyina Kirijini-jarra-juku, jarnku kajilpa-pala ngunayarla ngurrangkaju jirramaku marda mungaku Kaatuku yati-wangkanjaku, ngulaju ngula-juku.

Ngula-jangkaju yungulpa-pala pina jinta-jarriyarla, jungulku yungu-pala pina-ngunami warru kalykuru-jarrinja-kujaku. Kajilpa-pala yangka jarnku-ngunakarla tarnnga marda, kajika-palangu Juju Ngawungkulku karlirr-kanyi tarnngalku marda, kajika-pala jarnku yanirra jarrwara-kari karnta-kari-kirra

manu wati-kari-kirralku. Kulalpa-pala-nyanu marda warla-pajikarla kalykuru-jarrinja-kujaku.

⁶⁻⁷ Kajilpankulu nyurrurla yapa-patu yangka nyinakarla ngaju-piya yupukarra-wangu, ngulaju ngurrju. Kala ngalya-kari kankulu nyurrurla nyinami karnta-kurlu yupukarra. Ngulaju ngula-juku. Kulalparna-nyarra ngajulurlu warla-pajikarla yupukarra-kujaku. Kaaturlu-ngalpa ngarrurnu panu-kari karnta-kurlu yupukarra nyinanjaku. Manu panu-kariki-ngalpa wangkaja yupukarra-wangu-nyinanjaku.

⁸ Ngajulurlu karna-nyarra kuruwarri yinyi yampirri-wardingki-patuku yapaku manu yangka kali-pukaku ngula kankulu yangka nyina yarlukururla: Kajilpankulu ngaju-piya nyinakarla yupukarra-wangu, ngulaju ngurrju.

⁹ Kajilpa ngana-puka warla-pajirninja-wangu warru parnkayarla kalykuru karnta marda watikipurda manu marda wati karntakupurda, ngulaju maju-nyayirni! Kajilpa-pala yupukarra-wangu nyinakarla karnta marda manu marda wati, kajika-pala warrarda manngu-nyanyi warru parnkanjaku. Ngula-kujakujulpa-pala yupukarra-jarriyarla-wiyi.

¹⁰ Ngajulurlu Puurlurlu karna-nyarra nyampuju kuruwarri yirrarni pipangka ngulaju yungu Warlaja-Wiringki, ngulaju nyurrurlaku yupukarra-patuku: Kulalpa-nyanu karntangku karlirr-mardakarla kali-nyanu-kujaku. ¹¹ Manu kali-nyanurlu kulalpa-nyanu jurnta yilyayarla karntaju nyanungu-nyanguju. Kajilpa-nyanu karntangku karlirr-mardakarla, ngulajulpa

nyinakarla yarlukururla tarnnga-juku wati-kari-wangu. Lawangkaju, kali-nyanu warlalja-kurralpa pina-yantarla.

¹² Ngalipa-nyangurlu Warlalja-Wiringki, ngulangkuju kulaju nyampuju yungu kuruwarrikari, ngayi karna-nyarra kutu milki-wangka nyurrurlaku yangka Kirijini-patuku ngula kankulu nyinami yangka yupukarrarla Kirijini-wangu-kurlu. Nyurrurla Kirijini-patu yangka wati-patu, ngula kankulu-jana mardarninja-yani karnta yangka Kirijini-wangu, ngulaju kulalpankulu-jana nyarrpaku yilyayarla. Mardakalu-jana kajili ngampurrrpa nyina nyurrurla-nyangurla, ngulajulu-jana mardaka.

¹³ Nyurrurlarlu Kirijini-paturlu karntakarntarlu, ngula kankulu-jana mardarninja-yani wati yangka Kirijini-wangu, kulalpankulu-jana nyarrpaku karlirr-mardarninjarla yilyayarla. Mardakalu-jana kajili ngampurrrpa nyina nyurrurla-nyangurla.

¹⁴ Nyampu Kirijini-wangu kali-nyanu wati, kuja kapala nyampu Kirijini karnta-pirdinypa nyanunguku kali-nyanu nyinami, ngulaku karla marlaja nyina wati Kaatu-kurlangu kali-nyanuku karntaku. Manu nyampu Kirijini-wangu kali-nyanu karnta, kuja kapala nyampu Kirijini nyina wati-pirdinypa nyanunguku kali-nyanu, ngulakuju karla marlaja nyina Kaatu-kurlangu-yijala karntaju kali-nyanuku watiki. Kurdukurdurlangu kalu-jana marlaja nyina Kaatu-kurlanguju. Lawangkaju, ngulaju kajikalulu nyina kurdukurduju ngula-piya-yijala Kaatu-kurlangu-wangu-yijala.

15 Kaatu kanyarra wangka yungulpankulu nyinakarla rarralya manu pululu. Kujarlaju, kajilpangku nganaku-puka yangka Kirijini-wangurlu karntangku manu watingki-puka kapatinjarla jurnta yantarla, ngulaju ngula-juku. Yilyayarra kutu, warla-pajirninja-wangurlu! Kajilpanpa puta warla-pajikarla jurnta yaninjakujaku, kajikanpala-nyanu kulungkulku marda pinyi. 16 Nyurrurla Kirijini-patu wati-patu manu karnta-patu, kajilpa yangka Kirijini-wangu wati-puka manu karnta-puka yantarlarra, ngulaju yanirra kutu. Kajilpanpa mardakarla warlapajirninja-karrarlu, kajikangku marda marlaja Kirijini-jarri nyuntukuju, manu lawa marda kuja ngari. Nyuntulurlu kula kanpa marda milyapinyi.

*Tarnnga-jukulparliparla jirrnganja nyinayarla
Kaatuku kurruly-kijirninja-wangu*

17-20 Nyurrurla Kirijini-patu yapa-patu, ngalyakarilpankulu nyinaja Juwu-patu ngula-nyarra Kaaturlu milarnu kamparrurlu. Ngulaju ngula-juku. Kujajukulu nyinaya Juwu-patuju kurruly-kijirninja-wangu! Ngalya-karilpankulu nyinaja Juwu-wangu-patu ngula-nyarra Kaaturlu milarnu kamparruju. Ngula-yijala ngula-juku. Nyinayalu kuja-juku Juwu-wangu-patuju! Juwu-patu manu Juwu-wangu-patu ngulaju kankulu yangka-juku nyina jinta-warnu Kaatu-kurlangu-juku. Kaatu kanyarra wangka nyurrurlaku Kirijini-patuku yungunkulu jungarnirli purami nyanungu-nyangu kuruwarri. Nyampunya kuruwarriji ngula karna-jana yimi-ngarrirni

yangka Kirijini-patuku jaaji-kari jaaji-karirlaku: Tarnngajukulu kurruly-kijirninja-wangu nyinaka yangka-piya-juku ngulalpankulu nyinaja nyurru-wiyi Kirijini-wangu-wiyi, yangka ngula-nyarra Kaaturlu milarnu nyurrurlaju manu nyanungu-kurra-manu.

²¹ Ngalya-karilpankulu nyinaja pirijina-piya warrkini ngula-nyarra Kaaturlu yajarnu. Ngulaju ngula-juku. Manu jalanguju kankulu-jana marda warrki-jarri paaju-patuku nyurrurla-nyangu-patuku pirijina-piya-juku. Kajilpalu-nyarra paaju-paturlu yilyayarla warlangarrangarra yungunkulu-nyanu nyurrurla-mipa warrki-jarri talakupurda, kujaju ngurrju-nyayirni. Ngari kutulu yanta! ²² Nyurrurla yapa-patu ngulalpankulu pirijina-piya warrki-jarrija, ngula-nyarra yangka Kaaturlu milarnu, ngula-juku kankulu nyinami rarralya ngula-nyarra Jijaji Kirajirli kurruly-yirrarnu rarralya-karda maju-kujaku. Nyurrurla panu-kari ngulalpankulu-nyanu nyurrurla-mipa warrki-jarrija ngula-nyarra yangka Kaaturlu milarnu, ngulaju kankulu jalanguju nyinami warrkini pirijina-piya Jijaji Kirajiki. ²³ Kaaturlu-nyanu nyanungu-kurra-manu Jijaji Kiraji-kirlirli, ngulajunkulurla nyanungukulku-juku. Kujarlaju, kajilpalu-nyarra Kirijini-wangu-patu wangkayarla nyanungu-patu-piyaku nyinanjaku, ngulaju wurra-mantalu-jana nyurrurlarlu Kaaturkurlangu-paturlu! ²⁴ Ngajukupurdangka-purnu Kirijini-patu, jintakulku karna-nyarra yarda wangkami: Tarnngajukulurla jirrnganja nyinaka

Kaatuku yangka-piya-juku ngulalpankulu nyinaja kamparru-wiyi pirijina-piya marda, marda rarralya, yangka ngula-nyarra Kaaturlu milarninjarla wangkaja.

Puurlurlu-jana yirrarnu kuruwarri Karinji-wardingki-patuku yungulu yangka nyarrpa nyinami yarlukuru-wardingki-patu manu yampirri-wardingki-patu

²⁵ Yangka Kirijini-paturlu, nyurrurlarlul-pankujulu payurnu ngajulu nyurru-wiyi yangka kujaju, “Nyarrpa-jarrirnalulu nganimpa yangka yarlukuru-wardingki-patu manu yampirri-wardingki-patu ngula karnalu nyina?” Warlalja-Wiringki Jijaji Kirajirliji, ngulangkuju kulaju ngarrurnu manu yungu ngajulukulu kuruwarri nyampu-kurlu nyurrurlakungarnti yimi-ngarrirninjaku. Ngayi karna-nyarra kutu milki-wangka ngula karna ngajulurlu mangunyanyi. Kaatu kaju mari-jarrinjarla ngurrju nyina ngajukuju. Kujarlaju, yungulpankujulu ngungkurr-nyinakarla ngula karna-nyarra ngajulu junga wangka.

²⁶ Jalanguju kangalpa wuurnpa-jarrimi nguruju ngalipaku Kirijini-patuku. Ngulakujulu nyinaya jurrku-juku kurruly-kijirninja-wangujuku. ²⁷ Nyurrurlarlulu Kirijini-paturlu wati-paturlu, ngula kankulu-jana mardarni karnta kali-nyanu, ngulajulu-jana mardaka yilyanja-wangurlu. Nyurrurlarlulu yangka yampirri-wardingki-paturlu, kalakankulu-jana warrirni yangka kali-nyanukupurdarlu. Ngulajulu-jana yampiya, ngulajulu nyurrurlaju

nyinaya yampirrirla-juku tarnnga! ²⁸ Kala kajilpanpa-nyanu kutu-mantarla yangka karnta, ngulaju ngula-juku. Manu yangka karntakarntarlu, kajilpankulu-nyanu mantarla wati, ngulaju ngurrju-yijala. Ngana kaji yupukarrarla nyina, ngulaju-ka wajampa nyinami nyiyarningkijarrarla. Ngula-kujakuju karna-nyarra yimi-ngarrirni nyurrurlaku yapa-patuku nyampu kuruwarrri yungunkulu nyinami yupukarra-wangu-juku wajampa-wangu.

²⁹ Ngajukupurdangka-purnu Kirijini-patu, nyampu karna-nyarra wangkami, nyampuju kangalpa rdangkarlpalku karrinjini ngalipaku Kirijini-patukuju. Kujarlanya, jalanguju ngula karlipa-jana kali-nyanu mardarninja-yani wati-paturluju, nyinakarlarlipa ngula kalu yangka wati yampirrirla nyinanja-yani, ngula-piya-yijalarlipa nyinayarla. ³⁰ Ngaliparlu ngula karlipa-nyanu waarr-pakarni yangka marirlangurlu marda, ngulajurlipa yampimi. Nyinayarlalparlipa yangka ngalya-kari-piya kuja kalu yulanja-wangu nyina. Ngalipa ngula karlipa ngarlarrimi, ngulajurlipa yampi. Nyinayarlalparlipa yangka ngalya-kari-piya kuja kalu ngarlarrinja-wangu nyinami. Ngaliparlu kuja karlipa nyiyarningkijarra jakarl-pinyi japujangka, kuja-wangu ngayilparlipa nyinayarla marlajarra-piya. ³¹ Ngaliparlu ngula karlipa manngu-nyanyi nyiyarlanguku ngurrju-maninjaku, ngulajurlipa yampi. Ngayilparlipa nyinakarla yapa-patu-kari-piya ngula kalu waparlku nyina nyiyarningkijarrarla. Nyiyaku-yijala kujaju? Nyiyarningkijarra ngula karlipa

nyanyi nyampurla ngurungka, ngulaju-ka lawa-jarrimirraluku kutu-puruju.

³² Nyurrurla Kirijini-patujulu nyinaka ngurrju manu wardinyi nyiyarlangukuju wajampajarrinja-wangu! Yangka ngula kankulu nyina yampirrirla, ngulaju kankulu-nyanu yinyi yangka Warlalja-Wiri-kirra, kujarlu kankulu wardinyi-mani. ³³ Nyurrurla yangka Kirijini-patu yupukarrarla, ngulaju kankulurla miirnyina nyiyarningkijarrarla yangka nyurrurla-parntarlanguku yungunkulu-jana kujarlu wardinyi-mani. ³⁴ Nyurrurlarlu yangka wati-paturlu Kirijini-paturlu, ngulaju kankulu kujapurda-jarra manngu-nyanyi kujarlu, “Nyarrpajarrimirna? Kaatu-kurra mardarnaju yinyi? Ngaju-parnta-kurrarnaju yinyi yungurna kujarlu wardinyi-mani?” Kujanya kankulu manngu-nyanyi nyurrurlarluju yupukarrapaturluju. Nyurrurlarlu yangka yupukarrawangu karlarni-ngintirli manu kamina-warnu yupukarra-wangurlu-yijala, ngulaju kankulu-nyanu yinyi jinta-kurra Jijaji Kiraji-kirra Warlalja-Wiri-kirra tarnnga-juku. Nyurrurla yangka Kirijini-patu karntakarnta ngula kankulu yupukarrarla nyina, ngulaju kankulu-nyanu yinyi yangka kali-nyanu-mipa-kurra nyurrurla-parnta-kurra nguru nyampurlaju, kujarluju yungunkulu-jana wardinyi-mani.

³⁵ Nyampu karna-nyarra yimi-ngarrirni nyiyarningkijarra yungunkulu ngurrju nyina. Kula karna-nyarra jinyijinyi-mani yungunkulu wajampa nyina, lawa. Ngari karna-nyarra wangka

jungarni yungunkulu-nyanu yinyi Warlalja-Wiri-mipa-kurra tarnnganku-juku.

³⁶ Nyurrurlarlu yangka wati-paturlu ngulankujulu payurnurnu pipangkarlu, “Mani mayirnalu-jana karnta nganimpa-nyanguju jangku-pinja-warnuju, mardarnalu nyina kuja-juku yampiririla-juku?” Nyampunya karna-nyarra ngajuju jangku-mani: Kajilpa nganangku-puka watingki maninja-wangurlu yampiyarla yali karnta, ngulaju kajika manngu-nyanyi miyalurlu warrarda kanunjumlahumparlu kujarlu, “Mani mardarna, yampi mardarna?” Ngula-kujakuju manirra kutu yungu-pala nyinamirra yupukarrarla. Ngulaju ngurrju, maju-wangu. ³⁷ Kala kajika marda wati-kari rduju yampinjarla ngampurpa-jarri-nyayirni yupukarra-wanguku nyinanjaku. Kajilpa-nyanu warla-pajikarla-wiyi junganku marripinja-kujaku manu karnta-kari-kijaku, ngulaju warla-pajirninjarla nyinamirra kutu yupukarra-jarrinja-wangu. Ngulaju ngula-juku. ³⁸ Kajilpa Kirijinirli watingki manngu-nyangkarla yupukarrarlaku nyinanjaku, ngulaju ngurrjukarrikarri. Kajilpa yampiririla nyinakarla-juku yupukarra-wangu, ngulaju ngurrju-nyayirni.

³⁹ Nyurrurlarlu ngulankujulu payurnurnu pipangkarlu, “Nyarrpa-jarriyarlalpa karntaju Kirijini kajilpa kali-puka-jarriyarla nyanununguju?” Nyampunya karna-nyarra ngajuju jangku-mani: Kajilpa nyinakarla nyanungu-parnta wati wankaru, ngulaju kulalpa yantarla wati-kari-kirra. Kajilpa kali-puka-jarriyarla, ngula-jangkaju kajilpa

ngampurra nyinakarla Kirijini-kariyi-nyanuku maninjarla yupukarra-jarrinjaku, ngulaju ngula-juku. Kulalparla nyarra yupukarra-jarriyarla Kirijini-wangukuju, lawa. ⁴⁰ Kuja karna-nyarra ngajulurluju Puurlurlu yimi-ngarrirni, ngulaju jaru jurrku-juku kuja kanyarra Pirlirra Kaatukurlangurlu yimi-ngarrirni ngulaju kujaru: Nyampu kajilpa karnta kali-puka nyinakarla yarlukururla, ngulaju ngula-juku. Ngulaju kapu nyina ngurrju wardinyi-nyayirni yangka-piyawangu ngula-ka yangka jinta-kari yupukarra-yijala pina-nyina.

8

Yimi kuyu warntarri-kirli ngulalpalurla Kirijini-wangu-paturlu purranjarla yirrarnu jujuku nyanungurra-nyanguku

¹ Nyurrurlarlu ngulankujulu payurnurnu yangka ngajulu kuyu warntarriki yangka ngula kalu purrami Kirijini-wangu-paturlu purlapa wiri-puru nyanungu-nyangu-puru, ngulaju nganta tarruku-nyayirni kuyuju. Payurnurnunkujulu yalikiji kuyu warntarriki, ngulajunkulu ngarni-japa mardawu, yampiminkili? Ngalya-karirli nyurrurlarlu kankulu-nyanurla pulka-pinyi ngula kankulu nganta nyiyarningkijarra milya-pinyi, ngulaju lawa! Ngula karlipa-nyanu yangka Kirijini-patu yulkami, ngulaju karlipa-nyanu wiri-mani Kaatu-kurra-pinangu. ² Nganangku Kirijinirli ngula-ka milya-pinyi nganta nyiyarningkijarra Kaatu-kurlu, kujaju lawa. Kula-ka nyiyarlangu

milya-pinyi junganku. ³ Ngana kuja karla yulkami Kaatuku, ngulaju-ka rdakurl-kijirni Kaaturluju.

⁴ Nyurrurlarlu yapanku ngulajunkujulu payurnu ngajulu yangka kuyu warntarriki. Nyampunya karna-nyarra ngajulurluju jangku-mani. Kirijini-wangu-paturlu ngula kalu juju ngurrju-mani watiya-jangka manu pirl-i-jangka, ngulaju nganta juju-kari juju-kari nyanungurra-nyangu junga-nyayirni nganta. Kala lawa, yijardu-wangu! Ngaliparlu Kirijini-paturlu karlipa milya-pinyi jinta-mipa Kaatuju junga-nyayirni. ⁵ Kirijini-wangu-paturlu ngulaju kalu-jana purami juju-kari juju-kari manu pirlirrpakari pirlirrpakari panu-kari ngurungka manu walyangka kuja kalu-jana wiri-jiki nganta nyinami nyanungurraku. ⁶ Ngalipaku Kirijini-patuku, ngulaju-ngalpa jinta-juku Wapirra Kaatuju ngula nyiyarningkijarra ngurrju-manu nyampurla ngurungka. Ngulaju karliparla nyanungu-mipaku jintaku nyinami. Ngalipaku Kirijini-patuku, ngulaju jinta-mipa Warlalja-Wiriji ngulaju Jijaji Kiraji, ngulakunya karliparla marlaja nyina wankaru. Kaaturlu manu Jijaji Kirajirli, jungungku-pala ngurrju-manu nyiyarningkijarra.

⁷ Kuyu yalumpuju, kari-nganta ngulaju tarruku-wangu. Kujarlaju, kajilparlipa ngaliparlu Kirijini-paturlu kutu-nganjarla kuyu yangka tarruku nganta, ngulaju ngula-juku. Kala Kirijini-patu ngalya-kari kuja kalu yangka rampaku nyina jalangu-warnu, ngulaju kula kalu milya-pinyi yalumpu-kurlu kuyu-

kurlu. Kirijini-wangu-wiyi ngulalpalu nyinaja, ngulangkujulpalu ngarnu kuyuju yangkaju tarruku nganta. Kala Kirijini-jarrinjarla kajilpalu kuyu yalumpuju nganjarla jalangu-warnurlu, ngulaju kajikalunyanu kurntaku ngurrju-mani. Rampal-manngu-nyanyi kalu kajika-jana kuyungkuju nganta kii-purranjarla maju-mani.

⁸ Kajilpankulu kuja wangkayarla manu manngu-nyangkarla, ngulaju yijardu-wangu. Ngaliparlu Kirijini-paturlu pinangkalparlu, kajilparlipa nganjarla kuyu manu mangarri nyiyarlangu, kula-ngalpa ngulangkuju kutu-mani Kaatu-kurraju. Kaatuju kajika-ngalpa yulkami-juku kajilparlipa ngalya-karirli mangarri-kari kuyu-kari nganjarla, manu kajika-ngalpa yulkami-juku kajilparlipa ngalya-karirlangurlu ngurrpangku yampiyarla.

⁹⁻¹⁰ Nyuntu marda kajikanpa-nyanu kanunju-kari wangka, “Kajikarna ngajulurluju ngarni kutu kuyu warntarriji.” Wurrawiyi manngu-nyangka kujarlu: Kirijini-karirli jalangu-warnurlu kajikangku nyanyi nyuntulu ngarninja-kurra kuyu warntarri-kirra kajilpanpa nyinakarla yuwarlirla juju-kari-kirlangurlu. Nyanungurlulku marda kajika manngu-nyanyi ngarninjakuju. Kajika marda nyanungurlulku maninjarla ngarni. Kajikanpa karlirr-kanyilki Kaatu-kujaku nyuntulurlu ngulakanpa milya-pinyi nganta nyiyarningkijarra Kaatu-kurlanguju. ¹¹ Nyampuju Kirijini jalangu-warnuju ngulaju nyuntukupurdangka, manurla Jijaji Kiraji palija watiya warntawarntarla

nyanungurlanguku. Kajilpa nyampu kuyu nganjarla, kajika muntuku-jarrinjarla purdanyanyi, “Jarrwara-karirna marda yanu Kaatukujaku!” Nyuntulurlu Kirijinirli, ngula kanpa milya-pinyi nganta nyiyarningkijarra, ngulangkuju kajikanpa kawarr-kanyi. ¹² Kuja kanpa yali jinta-kari jalangu-warnu kanyi jarrwarra, manu kuja kanpa kurntaku ngurjuman, kujanya kanparla majungka-jarrimi jurnta kuyu wita ngarninjarla. ¹³ Ngula-juku karnanyarra ngajuju wangkami Puurluju nyampukurluju kuyu-kurlu. Kajilpaju Kirijini-karirli jalangu-warnurlu nyangkarla kuyu warntarri ngarninja-kurra, kalakaju waalparrirni-yijala. Ngula-jangkanya kajika kuyu ngarninjarla jarrwara-kari yanirra Kaatu-kurlangu-wanguwana. Kuja-kujakuju kulalparna nganjarla nyampuju kuyu warntarriji. Yampimilki kapurna.

9

Warrki-kirli Kurdungurlu Wiri-kirlangu-kurlu

¹⁻³ Ngula kankujulu nginji-wangka ngajuku, kuja karna nganta lawa nyinami ngajuju Kurdungurlu-wangu Wiri-wangu. Kujarlaju karnaju jaarl-karri nyurrurla-kujaku. Ngulajurna junga nyangu Jijaji Kirajiji milpangku ngajulurlu. Nyanja-warnu ngulaju karna nyina Kurdungurlu Wiri. Ngula-jangkanya karna rarralypaju nyina! Kulalpaju nganangku jinyijinyi-mantarla! Yangka-jala kankujulu milya-pinyi Kurdungurlu Wiri ngula

karna nyina. Kajirna ngajuju lawa nyinakarla, kujarlaju kulankulu Kirijini-jarriyarla.

⁴ Kala Parnapa manu ngajulu? Ngalya-karirli Kurdungurlu-paturlu Wiriwirirli, ngula kalu-jana pinarri-mani Kirijini-kariyi-nyanu, ngula-wanawanaju kalu-jana Kirijini-kariyi-nyanu-patu payirni talaku. Ngula-piyarlu-yijala kajilpankulu-jarrangku yungkarla tala ngajarrarlanguku yali-patu-piyaku, ngulaju ngula-juku. ⁵ Kurdungurlu-patu Wiriwiri manu Jijajikipurdangka-patu kukurnu-nyanu-patu manu Piita, ngula kalu yani wurna jaruku yimi-ngarrirninjaku, ngulangkuju kalu-nyanu kali-nyanu yangka ngurra-warnu kanyi palka-juku. Kajilparna ngajurlangu ngampurra nyinakarla karntaku Kirijiniki maninjaku, ngulaju kajikarlijarra wungu-yijala yani nguru-kari nguru-kari-kirra jaruku yimi-ngarrirninjaku. ⁶ Nyiyaku kankulu-jarrangku ngajarra-mipaku Parnapa-jarraku nginji-wangka? Kurdungurlu-patu Wiriwiri, ngulaju kula kalu-nyanu warrki-jarrimi talakupurda kuja kalu-jana pinarri-mani Kirijini-patu-kariyi-nyanu, lawa. Ngulaju ngula-juku. Kajilparnalunya ngajarrarlu Parnapa-jarrarlu payikarla talaku, ngulaju ngurrju-yijala yali-patu-piyarlu. ⁷ Nganapuka kuja-ka warrki-jarri, ngulangkuju karla marlaja mani tala warrki-jangkarlu paajukuju. Yurrkunyulu ngula kalu warrki-jarri, kula kalu-nyanu warrawarra-kanyi warlalja-kurlurlu tala-kurlurlu. Yurrkunyukungarduyurlu kajana wiringki warrawarra-kanyi. Manu jinta-kari kuja-ka warrki-jarri kaatinikingarduyu, ngula

karla marnikiji-piya marlaja pardi, ngulangkuju kula-ka yampimi, marlaja kyananu ngarni. Manu jinta-karirli yapangku ngula kajana jina-mardarni narnukutu, ngula-jangkaju ngarni-yijala-ka lampurnuju. Kuja karnalu-nyarra ngajarrarlu Parnapa-jarrarlu jaru yimi-ngarrirni ngurrju Jijaji Kiraji-kirli, ngulajulpankulu-jarrangku warrawarra-kangkarla-yijala tala-kurlurlu ngajarraju.

⁸ Ngaju ngula karna-nyarra nyampu wangka, kula ngaju-nyangu yimi. Kaatu-kurlangu jaru nyampuju ngularla yungu Mujujuku.

⁹ Mujujurlu-ngalpa nyampu jaru yirrarnu puluku-kurlu:

“Watingki nganangku-puka ngula-ka puluku mardarni, ngulajulparla marna yungkarla ngarninjaku. Ngula-ka pulukurlu warru wapanjarlu warru puyupinyi marna kipirninjakungarnti, ngulakungarntiji lirraju yampiyarlalpa kuja-kirli warirninja-wangurlu pulukuju marna yungu kutu ngarni.”*

Nyampurla kuruwarrirla ngula kangalpa wangkami, kula-ka wangkami puluku-mipakurlu, lawa. Nyampuju-ka wangkami nganimparlanguku ngula karnalurla warrki-jarri Kaatuku. Nyurrurlarlujulpankulu-nganpa warrawarra-kangkarla tala-kurlurlu.

¹⁰ Nganimpa karnalu nyina Wiriwiri yangka ngula-ka watingki pangirninjarla milyingka yirrarni mangarrikingarnti yungurla marlaja

---

* **9:9** Nyangka Deuteronomy 25.4

pardi, ngula-piya. Yalirli ngula-ka pangirninja-yani manu jinta-karirli ngula karla marlaja maninja-yani, ngulaju kapala manngu-nyanyi kapu-pala-nyanu marlaja ngarni jirramarlujuku. ¹¹ Nganimparlu ngulalparnalunya yimi-ngarrurnu yangka jaru Jijaji-kirli, ngulajangkaju kankulu Kirijinilki nyina jalanguju. Ngula-jangkarlujulpankulu-nganpa warrawarra-kangkarla tala-kurlurlu nganimpa Kurdungurlupatu Wiriwiri. ¹² Kurdungurlu Wiriwiri-kariyinyanu-paturlu, ngulangkuju kalu-jana payirni talaku yangka kuja kalu-jana pinarri-mani Kirijini-patu-kariyinyanu. Ngulaju ngulajuku. Kajilparnalunya ngajarrarlunya Parnapajarrarlunya payikarla talaku, ngulaju ngurrju-yijala yali-patu-piyarlunya.

Kala kularnalunya ngajarrarlunya Parnapajarrarlunya jintarlanguku payurnu talaku. Ngajarrarlunya kalarlujarra-nyanu jirramarlunya warrawarra-kangu tala-kurlurluju warlaljakurlurlu. Ngulalparlijarra nyinaja marlajarra nyurrurla-nyangurla, ngulajulparlijarra nyinaja payirninja-wangu. Kajirnalunya ngajarrarlunya payikarla talaku, kulankulu-nganpa marda purda-nyangkarla kujarnalunya nyampu jaru ngurrju yimi-ngarrurnu Jijaji Kiraji-kirli.

¹³ Nyurrurlarlunya kankulu milya-pinyi yangka Juwu-patu-kurlangu Yuwarli Maralypi wiri ngula-ka karri Jurujulumurla, manu yangka wati-patu maralypikingarduyu-patu ngula kalu warrki-jarri yalirla Maralypirla. Yalipaturlu ngulaju kalu-nyanu mangarri manu kuyu mani yali-jangka-kirli. Ngula kalu

wiriwiri yali warrki-jarri Maralypirla, yalirli kalurla purranjarla yinyi kuyu warntarri Kaatuku. Ngulaku-puruju nyanungurluju kalu-nyanu ngalya-kariji yirrarni kuyuju ngurra-kurra kanjakungarnti. Ngulaju ngula-juku. ¹⁴ Jijaji Kirajirli Warlalja-Wiringki kangalpa yimi-ngarrirni jinta-juku jurru kurruwarriji. Kuruwarri ngula-ka nguna, “Nganangku-puka wiringki kaji-jana Yimi Ngurrju Jijaji Kirajirli warru yimi-ngarrirni, ngula-warnujulpalu Kirijini-kariyi-nyanu-paturlu warrawarra-kangkarla manu tala yungkarla.”

¹⁵ Ngajulurlu Puurlurlu, ngularna kamparru yanurra nyurrurla-nyangu-kurra nguru-kurra, kapurna-nyarra payikarla nyurrurla talakuju, kala lawa. Kularna-nyarra talaku payurnu. Ngajulurlu-juku ngayilparnaju warlaljarlu warrawarra-kangu. Jalangu karna-nyarra nyampurla pipangka wangkamirra kula karna-nyarra talaku payirrirra.

Kajilparna-jana yapaku Yimi Ngurrju yirri-purayarla, ngula-warnurluju kulalparna-jana talaku payikarla. Kajinkijili nyurrurlarlu yapangu yungkarla tala, kapurnaju purdanyanjarla kurnta-jarriyarla. Kajilpankujulu nyurrurlarlu tala yungkarla jalangurlu, kulalparnajurla pulka-pungkarla. ¹⁶ Kaatuju wangkaja ngajuku yungurna-jana warru yaninjarla yimi-ngarrirni jaru Kaatu-kurlangu. Kulalparnajurla ngula-warnuju pulka-pungkarla. Kajilparnaju warla-pajikarla Yimi Ngurrju yimi-ngarrirninja-kujaku Jijaji-kirli-kijaku, ngulaju kajikaju marda

kurnta-nyayirniki ngurrju-mani Kaaturluju!
¹⁷ Kajilparna ngampurra nyinakarla talaku warrki-jarrinjaku, ngula-jangkakunya kajikajulu yinyi talaju yapangkujju. Kala ngayi kula karnaju ngajuku warrki-jarri. Kaatuku karnarla warrki-jarri ngulaju wangkaja nyanungu. Ngula-wanawanaju, kulalpajulu yungkarla talaju yapangkujju. ¹⁸ Nyiyakulku-yijala karna-jana Yimi Ngurrjuju yapaku warru yimi-ngarrirni? Kula talakupurdarlu, lawa! Ngula karna Kurdungurlu Wiri nyina Jijaji Kiraji-kirlangu, kula karna-jana payirni Kirijini-kariyi-nyanu yungulpajulu talaju yungkarla. Ngayi karna-jana kutu yimi-ngarrirni. Kujarlaju karna wardinyi-jarri.

¹⁹ Kulalpaju nganangku jinyijinyi-mantarla warrki-jarrinjaku, lawa. Ngari karnaju kutu yinyi yapa panu-kurra pirijina-piyarlu yungulu Kirijini-jarri. ²⁰ Juwu-paturlu ngulangkuju kalu Mujuju-kurlangu-juku kuruwarriji purami. Ngulangkuju kajana nyanunguju jinyijinyi-mani nyiyarningkijarraku. Ngajuju, kula kaju ngarrirni kujakuju. Kala kajilparna nyinayarla Juwu-paturlajinta, ngulaju kajikarna purami nyanungurra-nyangu kuruwarri, kujarlaju yungulu nyanungurrarlangu Kirijini-jarri. ²¹ Ngalya-kari ngula kalu nyina Juwu-wangu, kuruwarri kula kalu purami Mujuju-kurlangu. Kajilparna yantarla nguru nyanungurra-nyangu-kurra, ngula-piya-yijala kajikarna nyina ngajuluju. Yampimi kajikarna kuruwarri Juwu-kurlangu, ngulaju yungulu Juwu-wangu-paturlangu Kirijini-jarrimi. Ngalya-kari kalu

wangka kula-nganta karna kuruwarri Kaatu-kurlangu yampimi puranja-wangurlu. Kujaju lawa! Jijaji Kiraji-kirlangu karna purami. ²² Ngaju ngula karna nyina Kirijini-paturlajinta, yangka ngula kalu rampaku nyinami jalangu-warnuju, ngula-patu-piya-yijala karna ngajuju nyina yungurna-jana wiri-mani. Kula karna-jana jinyijinyi-mani, rarralya karna-jana nyina. Nyarrpara-kurra-puka ngula karna yani manu jaru-kari-kirli-kirra manu kuruwarri-kari-kirli-kirra, ngula-piya-yijala karna ngajuju nyina yungulu nyanungurrarlangu Kirijini-jarri. ²³ Ngula karna nguru-kari nguru-kari yani, ngulaju karna nyina nyanungu-patu-piya-yijala, ngulaju yungurna-jana panuku-juku yimi-ngarrirni jaru nyampu Jijaji Kiraji-kirli.

Ngula karna nguru-kari nguru-kari yani, ngulaju karna nyina nyanungu-patu-piya-yijala ngula kalu nyina kuruwarri nyanungurra-nyangu-kurlu. Ngakaju yunguju Kaatu wardinyi-nyayirni nyina warrki-jarrinja-warnuku.

²⁴ Nyurrurlarlu kankulu yangka yapangku milya-pinyi ngula kalu wajirli-parnka kilji-nyayirni ngana ngula-ka parrpardaly-parnka, ngulangkuju warntarri mani. Tarnnga-juku kalu jupu-karrinja-wangu parnkami, ngula-warnurluju jinta-miparlu mani warntarriji. Ngula-ka yali parrpardaly-parnka, ngula-piya-yijala karlipa Kirijini-patu nyina. Nyurrurlarlu yapangku Kirijinirli, tarnngangkujukulu puraya Jijaji Kiraji jupu-karrinja-wangurlu yungunkulu warntarri-nyayirni-wangu Kaatu-kurlangu mani ngula-warnurluju.

25 Parnkanjakungarntirliji, ngulangkuju kalu-nyanu junga-nyayirni-nyayirni pulykuju rarralypani wajirlirli-yijala kamparru-wiyiji ngulaju warntarriki maninjakungarnti. Nyampu warntarri kapu lawa-jarrimilki. Ngalipa Kirijini-patu ngulaju karliparla tarngajuku nyinami Jijajiki, ngakaju yungu-ngalpa Kaaturlulku yinyi warntarri-nyayirni-wangu. Warntarri-nyayirni-wangu nyampuju ngulaju kapurlipa tarnga mardarni. ²⁶ Ngajulu Puurlu karna nyina parnkanjakungarduyupiya ngula kalu yangka parnkami jingijingi yungulpa yalirla parrpardaly-parnkayarla. Yalikingarntiji kulalpa jarrwarajarrwarawiyi parnkayarla, kujakungarntiji ngulajulpa jungarni-parnkayarla. Kuja-piyaju ngulaju karnarla jungarni warrki-jarri Kaatukuju. Kula karnarla jamulu warrki-jarri. ²⁷ Jinyijinyi-mani karnaju wakurturdu-nyayirni-nyayirni jupu-karrinjakujaku yungurnarla warrki-jarrimi jungarni Kaatuku manu yungurna-jana Yimi Ngurrju yimi-ngarrirni yapakuju. Kajilparnarla Kaatuku warrki-jarriyarla ngari wita-mipa yijarduwangu, ngula-warnukuju kulalpaju marda warntarri-nyayirni-wangu yungkarla.

10

Puurlu-jana wangkaja Karinji-wardingki-patuku ngulaju kuja, "Yirriyirrilili-nyanu warrawarra-kangka karlirr-yaninja-kujaku."

¹ Ngajukupurdangka-purnu Kirijini-patu, ngajulurlu yungurna-nyarra yimi-ngarrirni

kujalpalu nyurnunyunurlu Mujuju puraja manangkarrarla manu ngalyarrparla wiringka. Milya-pinyi-jala kankulu nyampuju jaru ngulalpalu yangka mangkurdu kIRRIRDIMPAYI puranjinaanu, ngulalpa-jana kamparrurlu nguru-yirrarninjinaanu. Manu kankulu milya-pinyi ngulalu ngapa mangkuru-wana wiri-wana kulkurru-jarra jingijingi yanu. ² Kuja-warnurlujulpalu-nyanu ngarrurnu papitajijarrinja-warnu Mujuju-kurlangu kujalpalu yangka mangkurdu puranjinaanu manu kujalu ngapangka jingijingi yanu.* ³⁻⁴ Ngulalpalu wurna maturnu, Kaaturlulpa-jana mangarri-nyayirni-wangu yungu, manu ngapa-nyayirni-wangu. Manu ngapa pirli-nyayirni-wangu-jangka ngula pakarnu Mujujurlu, ngapaju walya-wantijarni, manulpa ngawarralku parnkajarra. Nyampurlu pirlingki ngulajulpa-jana puranjinaanu purdangirli-wanarlu. Pirli-nyayirni-wangu nyampu, ngulaju Jijaji Kiraji kujalpa-jana warrawarra-kangu purdangirli-wanarlu. ⁵ Ngakarrangakarralku, Kaatuju-jana kulu-jarrijalku wilji-panukuju yangka kujalpalurla jurnta karanparr-karrija. Kujarlaju, manangkarrarla wiringkajulpalu palinjarla piringunaja nyurnu-kari nyurnu-kari wurnturu-kari wurnturu-kari.

⁶ Nyampurlu jarungku kangalpa punpun-ngarrirni, kalakarlipa yangka jalajala-jarrinjarla karanparr-karri jarrwara-kari kujalpalu kamparru-warnurlu nyurnunyunurlu kujakurluju wapaja. ⁷ Ngarri-parnkanja-wangulu

---

* **10:2** Matthew 28.19

nyinaka yangkaju ngula kalu juju pirli-jangka manu watiya-jangka ngurrju-mani tarruku nganta, kujalpalu nyurnunyurnurlu kamparru-warnu-paturlu ngurrju-manu. Kujanya kangalpa Payipulurluju yimi-ngarrirni jarlu-patu nyurnunyurnu ngulalpalurla jarrwara-kari jurnta nyinaja Kaatukuju:

“Nyampurla purlaparla wiringka kalalu nyinanjarla kurapaka ngarnu, kalalu purlapa pungu, manu kalalurla parntarrinjunu palka-katuku nganta, kalalu nyangu karrinja-kurra juju-kari juju-kari nyanungurra-nyangu kuja kalalu nyanungurlu rdakangku ngurrju-manu.”*

⁸ Ngula-puru purlapa wiri-puru, warrulpalu-nyanu wajirli-pungu kalykururlu. Ngula-wanawanaju, 23,000-pala-jana riwarri-manu Kaaturluju parrangka jintangka. Ngula-kujakujurlipa nyinami warrura-wangu manu warru wajirli-pinja-wangu. ⁹ Ngalipa-patu Kirijini-patu, ngulajurlipa nyina ngurrju jarlu-patu-piya-wangu, kalaka-ngalpa Kaatuju kulu-jarri. Ngalipa-nyanguku nyurnunyurnuku-wiyilpa-jana kamparru kulu-jarrija Kaatu Warlalja-Wiri, ngula-panuku-juku-jana warnalku jangkardu yilyajarni panu-jarlu, ngulangkuluku-jana warnangkuju muku pungu ngalya-kariji yapaju. ¹⁰ Ngalipa Kirijini-patu, nginji-wangkanja-wangurliparla nyinami Kaatuku yali-patu-piya-wangu jarlu-patu-piya-wangu. Ngalya-kariji, nginji-wangkajalpalurla

---

* **10:7** Nyangka Exodus 32.6

Kaatuku. Ngula-wanawanaju marramarralku-jana jangkardurnu yilyaja muku pinjaku.
 11 Nyampurluju nyiyarningkijarrarlu, pinarri-mani kangalpa Kaatu-kurlu, kalakarlipa karlirryani warntarlalku. Yapa-paturlu kamparru-warnu-paturlulpalu yirrarnu Payipulurla yungu-ngalpa punpun-ngarrirni. Kajikarlipa jarrwara-kari yani Kaatu-kujaku jalangu, kuja kangalpa nguru rdangkardangkarlipa-jarrinjinilki ngalipaku Kirijini-patuku.

12 Ngula kanpa Kirijini nyina yijardunju nganta manu jukarurru nganta, ngulangku-jungku warrawarra-kangka, kalakanpa yangka karanparr-karri Kaatu-kujaku.

13 Juju Ngawungku kangalpa jintawarlayijiki jarrwara-kari putaputa kanyi yapa panujuku, kula nyurrurla-mipa. Kaatu kangalpa jirrnganja nyinami tarnnga-juku. Ngulajuka nyina pirrjirdi-nyayirni Juju Ngawu-piyawangu, kapu-nyarra muurlparlu mardarni karanparr-karrinja-kujakuju. Kujarlaju, nyangurla-puka kajilpa-nyarra yangka putaputa kangkarla jarrwara-kariji Jujungku, ngula-kujakuju Kaaturlu kajika-nyarra pirrjirdi-mani yungunkulu jukarurru-juku yani karanparr-karrinja-wangu.

Puurlu-jana wangkaja Karinji-wardingki-patuku Kirijini-patuku yungulu yangka jawirdiki nyinamirra maralypi nyampu-kujaku kuruwarrikari-kijaku Kaatu-kurlangu-wangu-kujaku

14 Ngajukupurdangka-purnu Kirijini-patu, juju maralypi-kijaku Kaatu-kurlangu-wangu-kujaku

kuruwarri-kari-kijaku, ngulajulu jawirdiki nyinakarra! ¹⁵ Nyampunya karna-nyarra wangka langarrpaku nyurrurlakuju. Purda-nyangkajulu ngula karna-nyarra ngajulu wangkami yijardu mardawu, lawa marda. ¹⁶ Nyurrurlarlu yapangku, manngu-nyangkalu yangka Kurapaka Jijaji Kiraji-kirlangu ngula karliparla ngarni nyanunguku Warlalja-Wiriki. Ngula karlipa jampitanyayirni-wangurla ngarni, ngulaju karlipa Jijaji Kiraji-kirlangu ngarni yalyu kuja-nyanu nyanungurlu yungu warlaljarlu ngungkarra ngalipakungarnti. Manu ngula karlipa mangarri-nyayirni-wangu pajirninjarla ngarni wita-kari wita-kari, ngulaju nyanungu palka kuja-nyanu nyanungurlu yungu warlaljarlu ngungkarra ngalipakungarnti. ¹⁷ Nyampurula kuruwarrirla, mangarri-nyayirni-wangu ngula karlipa ngarni, ngulaju jinta-jangka mangarri kapurdu-jangka karlipa rdilykirdilyki-pinyi. Ngula-jangka-juku karlipa ngarni, ngulangkuju kangalpa panu-juku jintamani, jungulku yungurliparla nyina. ¹⁸ Ngulapiyarlu-yijala kalurla Juwu-paturlu yangka kuyu warntarri purrami Kaatuku, jintawarlayirli jungungku ngulaju kalu ngarni nyanungurrarlangurlu yaliji kuyu ngalya-kariji.

¹⁹ Kala Kirijini-wangurlu ngula kalu juju purlapa pinyi Kaatu-kurlangu-wangu, ngurrju mayi ngalipakuju Kirijini-patuku? Lawa! Manu kuyu kuja kalu purrami kurapaka Kirijini-wangu-paturlu, ngurrju mayi ngalipakuju? Lawa kujaju! Kula karliparla ngungkurr-nyina. ²⁰ Nyampu karna-nyarra yimi-ngarrirni kuja kalu yangka Kirijini-

wangu-paturlu kuyu purrami maralypirla nyanungu-nyangurla. Ngulaju kalu-jana purrami Juju Ngawuku manu nyanungu-nyangu-patuku marramarraku. Kula kalurla Kaatuku purrami. Kuja-kujakunya yangkaju Kirijini-patulpankulu nyinakarla jawirdiki. ²¹ Kajilpankulu Jijaji Kiraji-kirlangu mangarri-nyayirni-wangu nganjarla manu ngapa-nyayirni-wangu, ngulakungarntirliljilpankulu yampiyarla yangkaju yali ngula kalu-jana kuyu purrami Juju Ngawuku manu nyanungu-nyanguku marramarraku. Jirrama-kalyarrpa-wangu manngu-nyangka nyarrpa-wananpa yani. ²² Kajilparlipa jirrama-kalyarrpa purayarla, kajika-ngalpa Kaatuju ngula-panukuju kulu-jarri. Kula karlipa ngalipa nyina Kaatu-piya pirrjirdi. Kujarlaju, jinta-miparlipa purami kulu-kujaku.

Puurlu-jana wangkaja Karinji-wardingki-patuku yangka, 'kajikankulu-nyanu kanyi jarrwara-karirli Kaatu-kujaku'

²³ Ngalya-kari kankulu nyurrurlarlu purda-nyanyi nyiyarningkijarra ngurrju nganta nyur-rurlaku puranjaku. Kujaju junga marda. Kala ngajulurlu karna manngu-nyanyi panu-kariji maju-nyayirni ngalipaku Kirijini-patukuju. Yungulparlipa yampiyarla, kalaka-ngalpa rampaku-mani. ²⁴ Kirijinirli yungulpa-jana warrawarra-kangkarlarra panu-kari, kula nyanungu-nyangu warlalja-mipa yiringirla.

²⁵⁻²⁶ Payipulurlu ngula kangalpa yimi-ngarrirni:

“Nguru nyampu manu nyiyarningkijarra, ngulaju Kaatu-kurlangu.”*

Kujarlaju, kajinkili kuyu yangka nyanyi japungka, ngulajulu maninjarla kutu-nganja yapa jinta-kari payirninja-wangurlu manu kapatinja-wangurlu.

²⁷ Kirijini-wangurlu kajilpangku yajakarla ngurra-kurra nyanungu-nyangu-kurra kuyuku ngarninjaku, kajikanpa marda manngu-nyanyi kula-nganta maralypi-jangka kurapaka-warnu Juju Ngawu-kurlangu-warnu-jangka kuyuju. Payirninja-wangurlu ngayi-pala kutu-nganja.

²⁸ Kala kajilpangku Kirijini-karirli yimi-ngarrikarla, “Kari-nganta nyampuju kuyu kurapaka-warnu maralypi-jangka Juju Ngawu-kurlangu-warnu”, ngulajulpanpa yampiyarla ngarninja-wangurlu. Kajilpangku yalumpurlu Kirijini-karirli nyangkarla ngarninja-kurra, kulalpangkurla ngungkurr-nyinakarla kujakuju. Kanunju-karirli kangku manngu-nyanyi “Nyuntujunpa karlirr-yanu Kaatu-kujaku kujanpa kuyu ngarnu.” Kuja-kujakujulpanpa yampiyarla kuyuju. ²⁹ Nyuntulurluju kajikanpa marda rarralyparlu kutu ngarni kuyuju, jinta-kariji yali Kirijini kangku yiki-nyina kajikanpa marda yali kuyu ngarni-kijaku.

Ngalya-karirli nyurrurlarlu Kirijini-paturlu kajikankujulu marda wiljiwilji-mani yali kuyu-wanawana, kuja marda kajikankujulu wangkami, “Niyarningkijarraju ngurrju-nganpa nganimipakuju! Ngulaju kajikarnalu

---

* **10:25-26** Nyangka Psalm 24.1

kutu ngarni kuyuju. Nyiyakulku-yijalalpalu-nganpa Kirijini-kariyi-nyanurlu warla-pajikarla kuyu-kujaku ngarninja-kujakuju? ³⁰ Wardinyi-jarri karnalurla Kaatukuju nyampukuju kuyuku, nyarrpakulku-yijala kalu-nganpa Kirijini-patu-kariji nganimpakuju nginji-wangka?” Kujarlunya kajikankujulu marda wiljiwilji-mani kuyu-wanawana.

³¹ Ngajulu Puurlu kujanya karna-nyarra wangka nyampu kuyu-wanawana, “Nyiyapuka kajinkili ngarni, manu nyiyarla-puka kajinkili warrki-jarri, ngulakungarntirliji manngu-nyangkalu-jana Kirijini-kariyi-nyanu, kalakankulu-jana karlirr-kanyi. Kajili-nyarra nyanyi ngurrju nyinanja-kurra, ngulangkuju kajikalurlajinta Kaatuku pulka-pinyi nyurrurla-wanawanarlujulu.” ³² Kulalu-jana majungka-jarriya jurnta Juwu-patuku manu Juwuwangu-patuku manu Kirijini-kariyi-nyanuku, kajikankulu-jana karlirr-kanyi Kaatu-kujaku.

³³ Ngaju-nyangurla warrkingka, kula karnaju ngajulu-miparlu wardinyi-mani. Panujarlu-juku karna-jana yimiri-mani yungu-jana Kaaturlu muurlparlu mardarni.

11

¹ Kujarlaju, nyurrurlarlujulu waalparrika ngajulu kuja karna ngajulurlu waalparrirni Jijaji Kiraji.

Nyarrpa-jarrimirlipa yangka kuja karlipa turnu-jarri Kaatuku wangkanjaku?

² Yangka kuja kankujulu nyurrurlarlu yapangku tarnngangu-juku manngu-nyanyi ngajulu manu kuja kankulu purami kuruwari yangka kujarna-nyarra pinarri-manu kamparrurlu-wiyi, ngulaju ngurrju. ³ Ngajulurlu yungurna-nyarra nyurrurla pinarri-mani jinta-karirlanguku: Jijaji Kiraji-ka nyina wiri panuku-juku watikiji, manu nyurrurlaju wati jintawarlayi kankulu-nyanurla karntaku ngurra-warnuku warlaljaku wiri nyina, manu Kaatuju karla wiri nyina Jijaji Kirajikiji. ⁴ Kajilpa-nyanu watingki jurruku parnta-yirrakarla mukarti jaajirla Kaatuku wangkanjakungarntirli, kujarluju-ka kurntaku ngurrju-mani Jijaji Kiraji. Kajilparla wati marlaja wangkayarla Kaatuku jaajirla, ngulakungarntirli kajilpa-nyanu jurruku parnta-yirrakarla mukarti, kujarlangurluju-ka kurntaku ngurrju-mani Jijaji Kiraji. ⁵ Kajilparla karnta wangkayarla Kaatuku mukarti-wangu jurrungka parnta-yirrarninja-wangu jaajirla, kujarluju-ka kurntaku ngurrju-mani nyanungu-parnta. Kajilparla karnta marlaja wangkayarla Kaatuku mukarti-wangu jurrungka parnta-yirrarninja-wangu jaajirla, kujarlangurluju-ka kurntaku ngurrju-mani nyanungu-parntaju. Kurntangka, yungulpa-nyanu wakurlu muku pajikarla! ⁶ Kala kajilpa-nyanu muku pajikarla wakurlu, ngulaju kajika-nyanu kurntaku ngurrju-mani. Kajilparla karnta wangkayarla Kaatuku mukarti-wangu jurrungka parnta-yirrarninja-wangu, ngulapiya-yijala kajika kurnta-jarri yali karntaju. Ngula-kujakuju, yungulpa-nyanu jurruku

parnta-yirrakarla mukarti Kaatukungarntirliji wangkanjakungarntirli. ⁷ Kaaturlu-jana ngurrju-manu wati nyanungu-piya-juku yungulurla pulka-pinyi. Kujarlaju, kajilparla nganapuka wati wangkayarla Kaatuku mukarti-wangu jurru parnta-yirrarninja-wangu, ngulaju ngula-juku. Karntakarnta kuja-jana ngurrju-manu Kaaturluju, ngulaju yungulu-jana wati-patukuju pulka-pinyi. Kujarlaju, nganapuka karnta kajilparla wangkayarla Kaatuku, ngulakungarntirli yungulpa-nyanu jurruku parnta-yirrakarla mukarti. ⁸ Kaaturlu kula ngurrju-manu kamparru-warnu wati palka-ngurlu karnta-ngurlu, lawa. Ngurrju-manu karntaju palka-jangka wati-jangka kamparru-warnu-jangka. ⁹ Ngurrju-manu kuja Kaaturlu watiji, ngulaju kula nyanungu-parntaku karntaku. Ngulaju ngurrju-manu karntaju nyanungu-parntaku watiki. ¹⁰ Kujarlaju, nyurrurlarluju karntakarntarlu, jurrukulu-nyanu parnta-yirraka mukarti kamparrurlu Kaatukungarntirli wangkanjakungarntirliji. Kajili-nyarra marramarrarlu nyanyi parnta-yirrarninja-warnu, kapulu-jana milya-pinyi nyurrurla-parnta kuja kalu-nyarra wiri nyurrurlaku nyinami.

¹¹ Kujaju ngula-juku. Kala turnu-warnu-patu Kaatu-kurlangu-patu ngulaju karlipa nyinami turnu jurruku-juku wati manu mardukuja. ¹² Junga-jala Kaaturlu ngurrju-manu karnta kamparru-warnu palka-jangka wati-jangka. Ngula-jangkaju, panu watiji kalu palka-jarrimi karnta-kari karnta-kari-jangka ngati-

nyanu-jangka. Kaaturlu kajana ngurrju-mani wati manu karnta jalangurlangurluju manu nyiyarningkijarrarlangu.

¹³ Nyurrurla-patulu-nyanu yardajirri-wangkaya, manujulurla ngungkurr-nyinaya: Kari-nganta ngurrju kujaju karnta kuja karla wangkami Kaatuku jurrungka-kurlu mukarti-kirli parnta-yirrarninja-warnu-kurlu! ¹⁴ Nyarrpa kalu yapa-patu ngurujarraranyarlaju wangka nyampuku kuruwarriki? Panu-juku kalu wangkami nganta kujaju watiji wakurlu-jarluju maju nganta. ¹⁵ Kala panu-kariji kalu wangkami nganta kujaju karntaju wakurlu-jarluju ngurrju nganta. Kaaturlu ngurrju-manu karnta wakurlu-kurlu yungu-nyanu jurruku parnta-yirrarni. ¹⁶ Nyurrurla Kirijini-patu, kajinkijili wiljiwilji-mani kuruwarriki nyampuku, wangkami karnanyarra jintaku-juku: Nganimparlu Kurdungurlu-paturlu Wiriwirirli manu panu-karirli Kirijini-paturlu jaaji-kari jaaji-kari-wardingkirli karnalu purami jinta-juku jurrku-juku kuruwarriji nyampu-kurlu jurru-kurlu parnta-yirrarni ngula karnalu-nyanu. Nganimpa Kirijini-patu wati-patu karnalurla wangkami Kaatuku mukarti-wangu jurru parnta-yirrarninja-wangu. Manu Kirijini-patu karntakarnta kalurla Kaatuku wangkami jurrungka-kurlu mukarti-kirli parnta-yirrarninja-warnu-kurlu.

Jungarnirlirlipa ngarni Kurapaka Tarruku Jijaji Kiraji-kirlangu

Matthew 26.26-29, Mark 14.22-25, Luke 22.14-20

17 Ngajurna-nyarra purda-nyangu kuja kankulu-nyanu nganta jinta-jarrinjarla karlirrkanyi Kaatu-kujaku. Kuja kankulu jinta-jarrimi, kula kankulu-nyanu pirrjirdi-mani, lawa. Ngari kankulu majungka-jarrimi-mipa jaajirla. Kujarlaju kulalparna-nyarra nyarrparlu ngurrju-pajikarla. 18 Ngalya-karirli yapangkujulu yimi-ngarrurnu nyurrurlaju kankulu turnu-kari turnu-kari jarnkujarnku nyina, manu kankulu-nyanu wiljiwilji-mani. Karija, kujaju marda junga. 19 Kujaju ngurrju-karrikarri kuja kankulu turnu-kari turnu-kari-kirra-jarri. Kajilpankulu turnu-kari turnu-kari-wangu nyinayarla jintangka, kulalparna-nyarra nyarrparlu miimii-nyanjarla milya-pungkarla ngurrju mardawu, majumaju marda.

20 Kuja kankulurla turnu-jarrimi Kurapakaku Tarrukuku Warlalaja Wiri-jarlu-kurlanguku, ngulaju kankulu ngarni jarrwararlu. 21 Kula kankulu-nyanu pardarni ngalya-kariki yungulpankulu wungungku nganjarla. Kapankurlu kankulu-nyanu jurntajurnta ngarni. Ngalya-kari kankulu pama-jangka warungka-jarrimi jaajirlaju. Panu-kari ngaka kuja kalu yanirni Kurapakaku ngarninjaku, ngulaju kalu lawangkalku yanirni mangarri-wangurlalku.

22 Kula kankulu mayi ngurra mardarni yungulpankulu yalirlalku warrarda nganjarla? Kuja kankulu yani jaaji-kirra manu kuja kankulu kapankukapankurlu ngarni mangarri, kujaju kankulu-nyanu nyurunyuru-jarrimi. Kujarlaju kankulu-jana kurntaku ngurrju-mani ngalya-kari Kirijini-patu kuja kalu nyinami marlajarra.

Kujaju majumaju! Kularna-nyarra ngurrju-pajirni nyurrurla kuja-jangkaju!

²³⁻²⁴ Warlalja-Wiringki Jijaji Kirajirliji pinarri-manu Kurapakaku Tarrukuku nyanungu-nyanguku, ngulaju yangka jurru-juku jintajuku yimiji kujarna-nyarra pinarri-manu kamparrurlu-wiyi. Nyampuju yali-piyajuku jaruju: Nyurru-wiyi, Jutuju parnkaja yimi-kirli Jijaji-kirli wiri-patu-kurra Juwupatu-kurra yungulu puuly-mardarni Jijaji. Ngulakungarntirliji mungangka jintangkakirli, Jijaji manu kurdungurlu-patulu jintajarrija kurapakaku ngarninjaku. Ngulawarnurluju, Jijajirliji mangarri manu, yati-wangkajarla Kaatuku, manu rdilykirdilykipungu mangarri. Manu-jana wangkaja nyanungu-nyanguku kurdungurluku, “Nyampu mangarriji, kari-nganta palka-nyayirni-wangu ngaju-nyangu kuja karnaju yinyi ngungkarra nyurrurla-kurra. Ngaka kajinkili turnujarrimi nyampuku kurapakuku ngarninjaku, nganjalu yungunkujulu purdapurda-nyanyi tarnngangku-juku.” ²⁵ Ngula-jangkarluju manu jampitalku pama-kurlu, ngula-jangka yati-wangkajalkurla Kaatukuju, manu-jana wangkaja kurdungurluku, “Kari-nganta yalyu-nyayirni-wangu ngaju-nyangu nyampuju, ngulaju jalangu-warnu kuruwarri Kaatukurlangu yapaku yungu-jana nyanungukurra-mani. Ngaka kajinkili turnujarrimi nyampuku kurapakaku ngarninjaku, nganjalu yungunkujulu purdapurda-nyanyi tarnngangku-juku kuja karnaju yinyi ngajulurlu

ngungkarrarlu kunkangku.” Kujanya-jana Jijajiji wangkaja kurdungurlu-patuku.

²⁶ Nyiyakungarntirli karlipa Kurapaka Tarruku Jijaji Kiraji-kirlangu ngarni Kirijini-paturlu? Ngaka kapu-ngalpa pinarni yani. Ngulakungarntiji, kajinkili tarnganguku waalparrirni Kurapaka Tarruku, kujarluju kapunkulu-jana yapa ngalya-kariki yimi-ngarrirni Jijaji Kiraji-kirli yangka kujanyanu yungu ngungkarra ngaliparlajinta watiya warntawarntarla. ²⁷ Kaji nganangukupa ngarni Kurapaka Tarruku nyanungunyangy jarrrwararlu, ngulaju-ka maju-mani yalyu manu palka Warlalja-Wiri-kirlangu.

²⁸ Kuja-kujakujulu-nyanu miimii-nyangkawiyi, ngula-jangkarlu yungunkulu milyapinyi nyampu Tarruku Kurapaka. Ngula-jangkarlu yungunkulu jungarnirilki ngarni.

²⁹ Ngurpangu Kirijinirli kajilpa nganjarla Kurapaka Tarruku jarrrwararlu, kajilpa kanginy-pungkarla palka manu yalyu Jijaji Kirajikirlangu, kajilpa kutu-nganjarla Kurapaka, ngulaju kajika Kaaturluju nyurnu-kurra-mani.

³⁰ Kuja-jangkaju, nyurrurla Kirijini ngalya-kariji kankulu rampaku-jarrimi manu nyurnu-jarrimi. Ngula-jangkarlunyankulu-jana nyurru-juku ngalya-kariji wajawaja-manu, kujalpalu ngarnu Kurapaka Tarruku jarrrwararlu. ³¹ Kajilparlipanyanu ngaliparlu Kirijini-paturlu miimii-nyangkarla kamparrurlu Kurapakakungarntirli, kula-ngalpa Kaaturlu nyurnu-kurra-mani jalangurlangurlu. ³² Jalangurlangurlu kajilparlipa ngaliparlu Kirijini-paturlu nganjarla

Kurapaka Tarruku warntarlarlu, kajika-ngalpa Kaaturlu nyurnu-kurra-mani. Ngula kangalpa nyurnu-kurra-mani, ngayi kangalpa nyurnu-kurra-mani yungu-ngalpa jungarni-mani. Manu ngakaju kula-ngalpa mamparl-pinyi panu-kari-piya yangka kuja kalurla kapuru nyinami Jijaji Kirajiki. Kapurliparla nyanunguku-juku Kaatuku jirrnganja nyina.

³³ Ngajukupurdangka-purnu Kirijini-patu, kajinkili jinta-jarrimi yangkaku Kurapakaku Tarrukuku ngarninjaku, pardakalu-nyanu jintawarlayi-jiki. Ngula-jangkarlujulu nganjalku jungungku. ³⁴ Kajinkili yarnunjuku nyina, ngulajulu kamparrurlu-juku nganja ngurrangka jaajikingarntirliji. Kajinkili jungarnirli ngarni, kula-nyarra nyurnu-kurra-mani Kaaturluju.

Nyurrurlarlu yapangkunkujulu payurnu nyi-yarningkijarraku ngajulu yungurna-nyarra yimi-ngarririnjarla jungarni-mani. Nyampurrakuju karna-nyarra ngaka yanirra wangkanjaku.

12

Pirlirpa Kaatu-kurlangurlu kangalpa kurru-pinyi yartarnarri yungurliparla ngula-kurlu jirrnganja warrki-jarrimi ngurrjulku Kaatukuju

¹ Ngajukupurdangka-purnu Kirijini-patu, yangka kujankujulu kamparrurlu payurnu ngajulu, payurnunkujulu yungurna-nyarra yimi-ngarrirni yartarnarri kuja kangalpa Kaatu-kurlangu Pirlirparlu kurru-pinyi yangka yungurliparla jirrnganja warrki-jarrimi. Ngaju karna-nyarra wangkami

nyurrurlaku yungunkulu yijardurlu milya-pinyi yartarnarri-kari yartarnarri-kariji Pirlirra Kaatu-kurlanguju.

² Nyurrurlajulpankulu kamparruju nyinaja palka-kurlu juju-kari juju-kari-kirli Kirijini-wangu-wiyi, manulpankulu-jana yalumpurra-wiyi kamparrurluju puraja. Yalumpurraju wankaru-wangu, ngulangkuju karlirrkangulpalu-nyarra warntarla. ³ Yimi-ngarrirnilki karna-nyarra nyurrurlaku yungunkulu pinalku nyina Pirlirra Kaatu-kurlangukuju. Yapa kuja-ka nyinami Pirlirra Kaatu-kurlangu-kurlu, ngulangkuju kulalpa nyarrparlu ngawu-pajikarla Jijaji. Kala yapa kuja-ka lawa nyinami Pirlirra Kaatu-kurlangu-wangu, ngulangkuju kulalpa nyarrparlu wiri-pajikarla Jijaji.

⁴ Yartarnarri-kari yartarnarri-kariji kuja karliparla marlaja mardarni Kirijini-paturlu jarnku-jarrarlu, ngulaju jinta-jangka-juku Pirlirra Kaatu-kurlangu-jangka. ⁵ Jarnku-jarrarlu karliparla marlaja mardarni warrki-kari warrki-kari Pirlirra Kaatu-kurlangukuju, jintaku-juku karliparla nyanunguku-juku nyinami Warlalja-Wiriki. ⁶ Jarnku-jarrarlu karliparla yartarnarri-kari yartarnarri-kari marlaja mardarni, ngulaju jintangku Kaaturlu ngula kangalpa Pirlirra nyanungu-nyangu jarnkujarnku kurru-pinyi jintawarlayikiji.

⁷ Yinyi kangalpa ngalipaku Kirijini-patuku yartarnarri nyanungu-nyangu, ngula-jangkarluju yungurlipa Pirlirra Kaatu-kurlanguju milya-pinyi ngaliparluju, ngula-

kurlurluju yungurlipa-nyanu wiri-mani
 pirrjirdi-karda. ⁸ Pirlirrrpa Kaatu-kurlangu-
 kurlu karlipa ngalya-kari nyina pina-nyayirni
 Kaatu-kurlanguku yimiki. Pirlirrrpa Kaatu-
 kurlangu-kurlu jurrku-kurlurluju karlipa-
 nyanu ngalya-karirli pinarri-mani jungarni-
 nyayirnirli jaru-kurlurlu. ⁹ Pirlirrrpa-kurlu
 jurrku-kurlu karliparla ngalya-kari wala-
 nyayirni nyina Jijaji Kirajikiji parrpada-
 juku panu-kari-piya-wangu. Jinta-kurlurlu
 jurrku-kurlurlu karlipa-jana ngalya-karirli
 parlpuru-mani nyurnu-patu. ¹⁰ Ngalya-kari
 karliparla marlaja mardarni yartarnarri
 Pirlirrrpa Kaatu-kurlangu ngangkayi-kirli-piyarlu
 rdirrinyparluju. Ngalya-kari karliparla marlaja
 wangka jaru Kaatu-kurlangu. Ngalya-karirli
 karliparla marlaja milya-pinyi pirlirrrpa-kari
 pirlirrrpa-kari Kaatu-kurlangu marda, marda
 Juju Ngawu-kurlangu. Pirlirrrpa Kaatu-kurlangu-
 kurlu jurrku-kurlu-juku-jala jinta-kurlu karlipa
 ngalya-kari kurruly-wangkami jaru-kari jaru-
 karilki. Ngalya-karirli karliparla marlaja milya-
 pinyi jaru-kari jaru-kari kurruly-wangkanja-
 kurraju nyarrpa kuja kalu kurruly-wangka
 manu karlipa-jana milki-wangka panu-kariki
 ngurrrpa-patuku. ¹¹ Jintangku-juku kangalpa
 Pirlirrrpa Kaatu-kurlangurlu pirrjirdi-mani
 Kirijini-patu, ngulakungarntirliji-ka jirringi-
 yirrarni-wiyi yartarnarriji, ngula-jangkarluju
 kangalpa jarnkujarnku yinyi yartarnarri.

*Ngalipa Kirijini-patu karlipa nyinami turnu
 jintangka-juku Jijaji Kiraji-kirlangu*

¹² Yapa-kurlangurlu palkangku-ka mardarni jurru, rdaka-jarra, wirliya-jarra manu panu-kari. Panu-juku kalu jinta-jarrimi yapangka palkangka jintangka-juku. Ngula-piya-yijala Jijaji Kirajiji manu ngalipa yapa nyanungu-nyangu. ¹³ Ngalya-kariji Kirijini-patu karlipa nyina Juwu-patu, manu ngalya-kariji karlipa nyinami Juwu-wangu-patu. Ngalya-kariji karlipa nyinami warrkini pirijina-piya, manu ngalya-kariji karlipa-nyanu warrki-jarrimi warlaljarlangu talakupurda. Kujarraju ngurrjunya! Yangka kujarlipa papitaji-jarrija, ngulaju jinta-kurra-juku Pirlirra Kaatu-kurlangu-kurra, jinta-manu-ngalpa. Kaaturlu-ngalpa kurru-pungu Pirlirra Kurturdurru-kurra, ngulaju karlipa nyinami Pirlirra Kaatu-kurlangu-kurlu jinta-kurlu-juku.

¹⁴ Yapa-kurlangurlu palkangku-ka mardarni jurru, rdaka-jarra, wirliya-jarra manu panu-kari. Panu-juku kalu jinta-jarrimi yapangka palkangka jintangka-juku. ¹⁵ Kajilparla wangkayarla wirliya rdakaku, “Kularna ngajuju rdaka nyuntu-piya, kujarlaju kula karli ngalijarraju nyina jintangka palkangka,” kajilpa kuja wangkayarla wirliyaju, ngulaju yijardu-wangu. Ngulaju kapala palkangka jintangka-juku nyinami wirliya manu rdaka yapangka. ¹⁶ Kajilparla wankayarla langa milpaku, “Kularna ngajuju milpa nyuntu-piya, kujarlaju kula karli ngalijarraju nyina jintangka palkangka,” kajilpa kuja wangkayarla langaju, ngulaju yijardu-wangu. Ngulaju kapala palkangka jintangka-juku nyinami langa manu milpa yapangka.

17 Kajilparlipa milpa-mipa mardakarla langa-wangu, nyarrparlulkurlipa purda-nyangkarla langa-wangurluju? Kajilparlipa langa-mipa mardakarla mulyu-wangu, nyarrparlulkurlipa parnti-nyangkarla mulyu-wangurluju?

18 Kaaturlu-ngalpa palka ngurrju-manu jurru-kurlu, rdaka-jarra-kurlu, wirliya-jarra-kurlu manu panu-kari-kirli. Ngulakungarntiji kamparru-juku jirringi-yirrarnu-wiyi nyarrparlu yungu-ngalpa jinta-maninjarla yirrarni palkangka jintangka ngalipa-nyangurla jurru, rdaka-jarra, wirliya-jarra manu panu-karirlangu.

19 Kajilparlipa langa-mipa marda, rdaka-jarra-mipa marda, manu jurru-mipa marda mardakarla panu-kari-wangu, ngularra-wangurluju kulalparlipa mardakarla palkarlungu. 20 Yapangku-ka palka jinta-miparla mardarni jurru, langa-jarra manu rdaka-jarra manu panu-karirlangu.

21 Milpa kulalparla nyarrpa wangkayarla rdakaku, “Ngampurrrpa-wangurnangku nyuntukuju!” Manu jurru kulalparla nyarrpa wangkayarla wirliyaku, “Ngampurrrpa-wangurnangku nyuntukuju!” 22 Yapangku marda kajika manngu-nyanyi miyalu ngulaju nganta rampaku. Kala kajilpa nyinayarla miyalu-wangu, kulalpa nyarrpalku nyinayarla, lawa! Kajika palimilki. 23 Yapangku marda kajika manngu-nyanyi pinti ngulaju nganta nyirntinyirnti nganta. Kujarlaju kajika-nyanu maparni jarangu karalypa-kardalku. Manu kajika-nyanu marda ngarntapiri nyanjarla kurntaku ngurrju-mani. Ngula-kujaku kyanu

parnta-yirrarni wawarda kurntangka yapa-patu-kari-kijakurlangu. ²⁴ Yinngirri manu jurru wakurlu, ngulaju marda kajika-nyanu miimii-nyanyi yuntardi nganta. Kujarlaju, kula kanyanu parnta-yirrarni.

Jijaji Kiraji-kirlangu yapa, ngulaju karlipa nyina turnu jintangka-juku. Kujarlaju kajilpanyanu ngananku-puka Kirijinirli ngurrju-pajikarla Kirijini-kari-piya-wangu nganta, ngulaju jarrwara-nyayirni! Kaaturlu kangalpa turnu-maninjarla jinta-kurra-mani, ngula-jangkarluju yungurlipa-jana warrawarra-kanyi Kirijini-kariyi-nyanu yangka rampaku. ²⁵ Turnu-maninjarla kangalpa jinta-kurra-mani ngula yungurlipa-nyanu warrawarra-kanyi wiljiwiljimaninja-wangurlu. ²⁶ Kirijiniki nganaku-puka kajilpalurla yapaju murrumurru-maninjarla rdapakarrkayarla, ngulakuju yungulparliparla mari-jarriyarla. Kala kajilparla nyiyarlangu ngurrju rdipiyarla, ngulakujurliparla wardinyi nyinami.

²⁷ Ngalipa Kirijini-patu karlipa jintangka-juku nyina turnu Jijaji Kiraji-kirlangu. Ngalipa jinta-kari jinta-kari karliparla nyina nyanunguku. ²⁸ Jinta-kari jinta-kariki kangalpa yartarnarri yinyi Kaaturlu yungurlipa-nyanu pirrjirdi-mani Kirijini-kariyi-nyanu. Kamparrurlujunganpa milarnu Kurdungurlu-patu Wiriwiri nganimpaju. Ngula-jangkarlu-ngalpa milarninjarla manu ngalya-kari yungurliparla ngula-jangka jarukungarduyu marlaja wangkami Kaatuku. Ngula-jangkarlu-ngalpa

milarninjarla manu ngalya-kari yungurlipa-jana yapa-patu pinarri-mani Kaatuku. Ngalya-kari-ngalpa milarninjarla manu yungurliparla marlaja mardarni yartarnarri ngangkayikirli-piyarlu rdirrinyparlulku. Ngalya-kari-ngalpa milarninjarla manu yungurlipajana nyurnu-patu ngurrju-mani. Ngalya-kari-ngalpa milarninjarla manu yungurlipa muujumuujurlu-mardarninjarla warrawarrakanyi nyiyarningkijarra jaajirla. Ngalya-kari-ngalpa milarninjarla manu yungurlipawarrki-jarrimi manija-piya jungarnijungarnimaninja-kurlangu jaajirla. Ngalya-kari-ngalpa milarninjarla manu yungurlipakurruly-wangkami jaru-kari jaru-karilki.

²⁹ Kula karliparla marlaja mardarni warrkijijurrku Kaatukuju. Kula karlipa Kirijinipatu jintawarlayi-jiki nyinami Kurdungurlu Wiriwiri, lawa. Kula karliparla jintawarlayijiki marlaja nyina jarukungarduyu-patu Kaatukuju, lawa. Kula karlipa jintawarlayijiki pinarri-maninjakungarduyu nyina, lawa. Kula karliparla jintawarlayirli-jiki marlaja mardarni yartarnarri ngangkayikirli-piyarlu rdirrinyparluru, lawa.

³⁰ Kula karlipa-jana jintawarlayirli-jiki nyurnu-patu ngurrju-mani, lawa. Kula karlipa jintawarlayijiki kurruly-wangkami jaru-kari jaru-kari, lawa. Kula karlipa-jana jintawarlayijiki milki-wangka panu-kariki ngurrapakuju yangka kuja kalu ngalya-kari jaru-kari kurruly-wangka.

³¹ Nyurrurlarlu yapangkujulu tarnngangkujuku warrarda payika Kaatu yartarnarri-kari

yartarnarri-kari yungunkulurla marlaja warrki-jarrimi Pirlirrupa Kaatu-kurlanguku.

Yimi-ngarrirni karna-nyarra jalangurlu nyurrurlaku kuruwarri-nyayirni-wangu Kaatu-kurlangu ngalipaku Kirijini-patuku: Ngalipajulparlipa-nyanu yulkayarla warrarda.

13

Ngalipa Kirijini-patujulparlipa-nyanu yulkayarla manu yapa-patu-karirlanguku

¹ Kajilparna kurruly-wangkayarla jaru-kari yapa-kari-kirlangu marda, marda jaru-kari marramarra-kurlangu kajilparna kurruly-wangkayarla, ngulaju ngula-juku marda. Ngula-kurlu jaru-kari-kirliji kajilparna-jana yapa ngalya-kariki marda nyurunyuru-jarriyarla, ngulaju jarrwara! Ngari kajikarna lawangka kurruly-wangka jaru-kariji jurlpu-piya-mipa.

² Kajilparnarla marlaja wangkayarla Kaatuku jarukungarduyu-piya, manu marda kajilparna pina nyinayarla nyiyarningkijarraku yajikiki Kaatu-kurlanguku, ngulaju ngula-juku marda. Manu kajilparnarla warrarda wala nyinayarla nyiyarningkijarraku payirninjakungarnti, ngulaju ngula-juku marda. Kala kajilparna-jana yapa ngalya-kariki nyurunyuru-jarriyarla, ngulaju jarrwara! Ngari karnarla puta wangka lawa. ³ Manu marda kajilparnaju nyiyarningkijarra jurnta yungkarla yapa panu-kari-kirra, ngulaju ngula-juku marda. Kala kajilparna-jana nyurunyuru-jarriyarla-juku, kujaju jarrwara! Nyampurla walyangka

kajilparnaju ngajulurlulku yungkarla warlaljarlu yapa-patu-kari-kirra warlungkaku julyurl-kijirninjaku, ngulaju ngula-juku marda. Kala kajilparna-jana nyurunyuru-jarriyarla, ngulaju warntarla. Yungulparna-jana yulkayarla-juku.

⁴ Kirijini-patujulparlipa-nyanu yulka-yarla kuja-piyanya: Nyinamirlipa-nyanu nganyunganyu-wangu manu ngurrju ngampangampa. Nyinamirlipa-nyanu ngurru-nyanja-wangu manu kurrurru-karrinja-wangu.

⁵ Nyinamirlipa-nyanu yurlku-ngarririnja-wangu manu nyangulku-wangu. Nyinamirlipa-nyanu wiljiwilji-maninja-wangu. Ngalipa Kirijini-patu kuja kalu-ngalpa yapa-patu-karirli majumaju-ngarrirni, ngula-jangkarlu kulalparlipa-jana tarnngangkulku mangunyangkarla pinjakungarntirli. ⁶ Kajilparlipa-jana yapa nyangkarla yangka ngula-ka jarrwara-kari yanirra maju-kurra-pinangu, ngulakuju yungulparlipa-jana mari-jarriyarla. Kala kajilparlipa-jana ngurrju nyangkarla yapa, ngulakuju yungulparlipa-jana wardinyi-jarriyarla.

⁷ Kajilpalu-ngalpa yapa ngalya-kari yurrukunju-jarriyarla, ngulaju ngula-juku. Payirnirlipa-janarla Kaatu yungu-jana kurruly-kijirninjarla nyanungu-kurra-mani. Manu marda kajilparlipa marlajarra nyinayarla, ngulaju ngula-juku. Kula karlipa muntuku nyina, lawa. Ngarirliparla tarnnga-juku wala nyina Kaatukuju, manurliparla tarnnga-juku pardarni Jijajiki kaji ngaka pina-yanirni nyampu-kurra walya-kurra. ⁸ Yuwayi, junga-

jukurlipa-nyanu yulkami tarnnga-juku.

Jalangu, Kirijini-patu ngalya-kari karliparla jarukungarduyu-piya marlaja wangkami Kaatuku. Kala ngaka-kariji kaji Jijaji pinarni yani, ngula-jangkaju kapurlipa lawa nyina marlaja wangkanja-wangulku. Jalanguju Pirlirpa-kurlu karlipa ngalya-kariji kurruly-wangkami jaru-kari jaru-kari. Kala ngakaju lawa, kularlipa wangkami kujangu-piyalku. Jalangurlu karlipa-nyanu pinarri-mani, kala ngakaju lawa. ⁹ Jalangurlu karlipa wita-mipa milya-pinyi Kaatu-kurlu, manu ngalya-kari karliparla wita-karrikarri marlaja wangka jarukungarduyu-piya Kaatuku. ¹⁰ Ngulaju ngula-juku. Kaji pina-yanirni Jijaji Kiraji, kapungalpa milki-yirrarri niyarningkijarra Kaatu-kurlanguju.

¹¹ Kujalparna kurdu wita-wiyi nyinaja, wangkaja kalarna kurdu wita-piya. Manngunya manu purda-nyangu kalarna niyarningkijarra kurdu wita-piyarlu. Kala jalanguju karna ngarrkalku nyina. Wangkami manu manngu-nyanyi karna ngarrka-piyarlulku. ¹² Jalangurlu kuja karlipa Kirijini-paturlu manngu-nyanyi Kaatu, milya-pinyi karlipa wita-kari wita-kari-mipa Kaatuju yangka wati-piyarlu kuja kyananu nyanyi yinngirri ngapangka yarrkayi-juku. Ngulaju ngula-juku. Kaaturlu kangalpa milya-piyi niyarningkijarra ngalipa-kurlu jalangu. Ngaka kaji Jijaji pinarni yani, kapurlipa nyanyi nyanunguju yinngirriji warrajalku. Ngula-jangkarlu, kapurlipa milya-pinyi niyarningkijarra Kaatu-kurlanguju.

13 Jalanguju, nyampu-patunya kalu nguna kuruwarriji marnkurrpa ngalipakuju Kirijini-patukuju. Nyampunya kamparru-warnuju kuruwarriji: Ngulaju Kaatukulparliparla wala nyinayarla tarnga-juku. Manu jintakarriji kuruwarriji: Ngulajulparliparla pardakarla Jijajiki kaji ngaka pina-yanirni nyampu-kurra walya-kurra. Manu nyampu jintalku wiri-jarlu-nyayirni kuruwarri-nyayirni-wangu: Yungulparliparla yulkayarla Kaatuku manu yapa-patu-karirlanguku.

14

Puurlu-jana wangkaja Karinji-wardingki-patuku yungulurla marlaja wangka jungarni Pirlirra Kaatu-kurlanguku

¹ Ngajukupurdangka-purnu Kirijini-patu, yulkayalu-nyanu warrarda. Tarngangkujukulu payika Kaatuju yartarnarrirlanguku yungunkulurla jirnganja warrki-jarrimi Pirlirra nyanungu-nyanguku. Tarngajukulurla ngampurrpa nyinaka yartarnarrikiji, ngulakurluju yungunkulurla jarukungarduyu-piya marlaja wangka Kaatuku. Kujanya ngurru-nyayirni. ² Ngula kankulu jaajirla jintajarri, kajilpa jaru-kari jaru-kari-mipa yapa yangka jintarlangu kurruly-wangkayarla, ngulaju kajikarla Kaatu-mipaku wangka. Nyanungu-miparlu-ka purda-nyanyi jaru-kari kurruly-wangkanja-kurra. Kulalpankulu nyurrurlarlangurlu purda-nyangkarla jaru-kari kurruly-wangkanja-kurra kujarla yungu

Pirlirrupa Kaatu-kurlangurlu. ³ Kajilparla yapa ngana-puka marlaja wangkayarla jarukungarduyu-piya Kaatu-kurlangu jaru, ngulaju kajika-nyarra yapaku panuku wangkami jaajirla, manu kajikankulu purda-nyanyi jaru wangkanja-kurra jukarurru. Ngula kankulu yapa yali purda-nyanyi wangkanja-kurra, ngulangkuju kanyarra pirrjirdi-mani manu ngurrju-mani, rarralypalku kankulu-nyanu purda-nyanyi. ⁴ Jaajirla ngula kankulu jinta-jarri, ngana ngula-ka jaru-kari jaru-kari-mipa kurruly-wangkami, kula kanyarra nyurrurlarlangu pirrjirdi-mani. Ngari kyananu nyanungu-miparlu pirrjirdi-mani. Kala ngana ngula karla marlaja wangka jarukungarduyu-piya Kaatu-kurlangu jaru, ngulangkuju kanyarra jintawarlayi Kirijini-kariyi-nyanu pirrjirdi-mani.

⁵ Kajinkilirla jaru-kari jaru-kari kurruly-wangkami Kaatuku, ngulaju kularna-nyarra warla-pajirni. Jinta-kari yungulpa-nyarra milki-wangkayarla panu-kariki nyarrpa kujarla wangkaja, ngulangkuju yungunkulu-nyanu wiri-mani. Kirijini ngana-puka kuja karla jarukungarduyu-piya marlaja wangka Kaatuku, ngulaju karla wiri nyina parrparda-juku Kirijini-kariki yangka kuja karla kurruly-wangka jaru-kari jaru-kari-mipa Kaatuku. Kujarlaju ngampurra-nyayirni karna-nyarra nyina yungulpankulurla jintawarlayi marlaja wangkayarla jarukungarduyu-piyaju Kaatukuju.

⁶ Ngajukupurdangka-purnu Kirijini-patu, ngaka kajirna yanirra nyurrurla-nyangu-kurra, kajilparnarla Pirlirrupa-kurlu

kurruly-wangkayarla jaru-kari jaru-kari-mipa, kulalparna-nyarra marda kujarluju pirrjirdi-mantarla, lawa. Kajilparna-nyarra yimi-ngarrikarla jukurrpa-warnu, manu marda kajilparna yuruyururla nyangkarla, manu marda kajilparna-nyarra wangka jarukungarduyu-piyarlu, manu marda kajilparna-nyarra Payipulu-jangka yimi-ngarrikarla, kujarlunya kajikarna-nyarra ngulangkuju pirrjirdi-mani.

⁷ Manngu-nyangkalu-jana yapangku yangka ngula kalu nyiyarlangu yunparni. Ngulajul-palu jungarnirli yunpakarla yungulu yangka jungarnirli-yijala rdimpirl-pinyi manu purrupakarni jarrwara-kari-wangurlu. ⁸ Yapa kajilpa kilji jamaru-karriyarla, ngulaju yapaju kajikalpu purda-nyanjarla yanirni purlapa-kurraju. Kala kajilpa pulya jamaru-karriyarla, kulalpalu kuja-kurraju purda-nyanjarla yantarlarni, lawa. ⁹ Nyurrurlaju, kula kankulu kuja-piya nyina. Yangka ngula-ka yalirli yunparni jungarnirli manu ngula kajana jamaru-karrinjarla warnkiri-mani kiljingki, ngula-piya-yijalalpankulu nyinakarla. Kala kajilpanpa pulya jamaru-karriyarla, ngulaju kulalpalu purda-nyangkarla manu yantarlarni. Kuja-piya-yijala kajilpanparla jaru-kari jaru-kari-mipa kurruly-wangkayarla Pirlirpa-kurlu nganta, kulalpangkulu milyapungkarla kurruly-wangkanja-kurraju, manu jaru yalumpu kajika yawu-pardimi ngurungka yangka yilyurdu-piya.

¹⁰ Ngurujarraranyparlu karlipa mardarni jaru-kari jaru-kari, manu karlipa jaru warlalja

wangka. Purda-nyanyi karlipa-nyanu kanginy-pinja-wangurlu. ¹¹ Kajilparna yapa-kari purda-nyangkarla jaru nyanungu-nyangu kuja-ka wangkami, kulalparna purda-nyangkarla. Ngaju kajilparna wangkayarla jaru ngaju-nyangu, kulalpaju nyanungurluju purda-nyangkarla-yijala. Kulalparlijarra-nyanu rdarr-parnkayarla jarnku kajikarlijarra paa-karri. ¹² Nyurrurlaju, kula kankulu kuja-piya nyina. Nyurrurla kankulu yapa-patu nyina ngampurpa-nyayirni nyampuku yartarnarriki Pirlirpa Kaatu-kurlangukuju ngulangku Pirlirparlu kaji-ngalpa yinyi ngalipaku. Ngulakujulu yartarnarriki tarnngangku-juku payikayi yungunkulu-nyanu jarnku pirrjirdi-mani Kirijini-paturlu yartarnarrirliji.

¹³ Ngula kankulu yangka jinta-jarrimi jaajirla, kajilparla jaru-kari jaru-kari yangka jintarlangu yapa kurruly-wangkayarla Kaatuku, ngulakungarntirlijilpa payikarla Pirlirpa Kaatu-kurlangu-wiyi yungu-nyarra yapa jinta-kari milki-wangka nyarrpa karla yali jaru-kari kurruly-wangka. ¹⁴ Ngajulu Puurlu, ngula karnarla kurruly-wangka Kaatuku jaru-kari jaru-kari, ngulaju ngaju-nyangu-ka pirlirpa kanunju-kari wangka. Kala kula karna milya-pinyi nyampu jaru-kari ngula karnarla kurruly-wangka. ¹⁵ Nyarrpalkurnarla wangka Kaatukuju? Jaru-kari jaru-kari-mipa marda, marda warlalja jaru ngaju-nyangu? Ngaka-kariji kapurnarla kurruly-wangkami Kaatuku pirlirpa-mipa ngulaju jaru-kari jaru-kariji. Japaku-kari kapurnarla wangkami jaru

warlalja ngaju-nyangu yungurnaju purda-nyanyi. Kala ngula karnarla yunparni, ngulaju karnarla kurruly-yunparni jaru-kari jaru-karirli pirlirpa-miparlu. Japaku-kari kapurnarla yunparni warlaljarlu ngaju-nyangurlu jarungku. ¹⁶ Kajilpanparla Kaatuku pulka-pungkarla jaru-kari jaru-kari-miparlu pirlirpa-miparlu, ngalya-karirliji kulalpangkulu milya-pungkarla nyarrpa kuja kanparla kurruly-wangkami. Ngula-warnuju kajilpanparla kurruly-wangkayarla Kaatuku jaru-kari jaru-kari-mipa, kulalpangkulurla nyentukuju nyarrpa ngungkurr-nyinakarla. Kulalpangkulu nyarrpa jirrnganja wangkayarla ‘Ngula-juku ngurrju!’ kajilpanpa nyuntu-juku lawa-jarriyarla Kaatuku wangkanjakuju. ¹⁷ Kajilpanparlajinta junga-nyayirnirli marda pulka-pungkarla Kaatukuju jaru-kari jaru-kari-mipa-kurlurlu, ngurrju marda kajikanparla kujaju kurruly-wangka. Kala yalumpurlu jarungku kulalpa-jana pirrjirdi-mantarla ngalya-kari Kirijini-patu.

¹⁸ Ngaju karnarla kurruly-wangkami jaru-kari jaru-kari Kaatuku tarnnga-nyayirni nyurrurla-kari-piya-wangu, ngula kankulurla yangka marnkurrpa-mipa kurruly-wangkamirra. Kujarlanya karnarlajinta junganku pulka-pinyi Kaatukuju. ¹⁹ Ngaka-kari kajirna yanirra nyurrurla-nyangu-kurra jaaji-kirra, kajilparnarla tarnnga warrarda kurruly-wangkayarla jaru-kari jaru-kari-mipa, kujaju maju. Kulalpankujulu nyarrparlu purda-nyangkarla. Kuja-kujakuju, kapurna-nyarra wangkami nyurrurla-nyangu jaru warlalja

youngkujulu yangka purda-nyanyi junga-nyayirnirli.

*Kirijini-patujulparliparla marlaja
wangkayarla Kaatuku jinta-kari jinta-kari
jarukungarduyu-piya*

²⁰ Ngajukupurdangka-purnu Kirijini-patu, kurdukurdu witawita kuja kalu yangka ngurru milya-pinja-wangu nyina punkuku nyiyarningkijarraku, ngula-piya-yijalalu nyinaka! Kala kajinkili manngu-nyanyi Kaatu manu Pirlir-rpa nyanungu-nyangu, ngulaju jungangkulu manngu-nyangka Jijaji-piyarlu pina-nyayirnirli.

²¹ Kujanya kangalpa Kaatuju wangkami Payipulurlaju:

“Yapa nguru-kari nguru-kari-wardingki, ngula kalu jaru-kari nyanungu-nyangu warlalja wangka, kajili-jana yimi ngaju-nyangu yimi-ngarrirni ngajukupurdangka-purnuku yapaku, kulajulu ngaju-nyanguju marlaja purda-nyanyi, lawa.”*

²² Ngulaju ngula-juku. Ngula karliparla kurruly-wangkami jaru-kari jaru-kari-mipa jaajirla, kajilpa-ngalpa Kirijini-wangurlu purda-nyangkarla wangkanja-kurra, kajika-ngalpa kanginy-pinyi kurruly-wangkanja-kurraju. Kajika-nyanu marda wangka, ‘Ngajurna yapa-kari, kulalu ngaju-nyangu-purnu yapa. Yampimirna-jana nyampurraju yapa.’ Kulalpankulu nyarrparlulku pirrjirdimantarla, lawa. Kala jaajirla ngula karliparla

---

* **14:21** Nyangka Isaiah 28.11-12, Deuteronomy 28.49

jarukungarduyu-piya marlaja wangkami jaru Kaatu-kurlangu, ngulaju ngalipa-mipaku Kirijini-patu-mipaku pirrjirdi-maninjaku.

²³ Ngula kankulu yangka Kirijini-patu jinta-jarrimi jaajirla, kajilpankulurla jintakumarrirni kurruly-wangkayarla Kaatuku jaru-kari jaru-kari, kajilpa-nyarra Kirijini-wangurlu purda-nyangkarla jintakumarrirni wangkanja-kurra, kajika-nyarra marda purda-nyanyi 'Kari nyampuju mardalu muku warungka-jarrija!' ²⁴ Kajilpankulurla jarukungarduyu-piya marlaja wangkayarla jinta-kari jinta-kari yangka Kaatu-kurlangu jaru, manu kajilpa yukayarlarni Kirijini-wangu, kajika-nyarra purda-nyanyi junga-nyayirniirli nyarrpa kajilpankulu wangkayarla. Kajika-nyanu kanunju-kari wangka nyanungu, 'Karirna rampal-yanu jarrwara-kari Kaatu-kujaku.' Junga-juku, kajika-nyanu puta kurnta-jarri-nyayirni nyurrurla-puru. ²⁵ Manu kajika-nyanu yimi-ngarrirni nyurrurla-kurra jarrwari-kari ngulalpa yanu Kaatu-kujaku. Kajikarla parntarrinjarla wangkami Kaatuku. Manu kajika kuja wangkami, 'Kari Kaatuju palka-ka nyina nyampu-paturlajintaju.'

²⁶ Ngajukupurdangka-purnu Kirijini-patu, nyarrpa-jarriminkili nyurrurlaju kajinkili jaaji-kirra yanirni? Ngarirna-nyarra wangka. Jinta-karirli kajikanparla Kaatuku yunparni. Jinta-karirli marda kajika-nyarra Payipulu-kurlurlu pinarri-mani. Jinta-kari marda kajikanparla marlaja wangka Kaatuku marda kujanpa jukurr-maninjarla nyangu

nyuntulurlu. Jinta-kari marda kajikarla kurruly-wangkami Kaatuku jaru-kari jaru-kari. Jinta-kari kajika-nyarra milki-wangka panu-kariki yali yangka jaru-kari ngula karla warrarda kurruly-wangka. Nyiyarningkijarrarlukujarlujulpankulu-nyanu pirrjirdi-mantarla Kaatuku puranjaku. ²⁷ Ngampurrrpa marda kajikankulurla jintakumarrirni kurruly-wangkami Kaatuku yangka jaru-kari jaru-kari. Lawa kujaju, marnkurrpa-mipalpankulurla kurruly-wangkayarla Kaatuku jaru-kari jaru-kariji. Ngula-jangkaju jinta-kari yungulpanyarra milki-wangkayarla panu-kariki yalumpu jaru-kari. ²⁸ Jarukari jaru-kariji, kajilpanparla kurruly-wangkayarla Kaatuku, ngulaju wurrawiyi wurdungu-juku nyinaya. Nyangkarla yapa jinta-kariki yungulpa-jana milki-wangkayarla jaru-kari yapa panu-kariki. Kajilpanparla lawanyangkarla yapaku, nyuntu nyinaya wurulypa-juku manu Kaatukujurla kanunju-kari kurruly-wangkaya jaru-kari jaru-kari.

²⁹ Ngula-warnuju, marnkurrpa-kari-mipalpankulurla marlaja wangkayarla jarukungarduyu-piya Kaatukuju. Ngalya-karirli nyurrurlarlul, yirriyirrirlili-jana purda-nyangka nyarrpa kuja kalu wangkami, junga marda, yimirr-yinyi marda kalu-nyarra. ³⁰ Yangka jinta yapa kuja karla karrinja-karra marlaja wangkami jarukungarduyu-piyaju, manu ngula-puru-yijala jinta-kariki yaliki nyinanjakarraku ngula karla wangkami Kaatu, yali ngula karla karrinja-karra marlaja wangkami, ngulajulparlajinta jurnta wurdungu-jarriyarla

yalikilki jinta-kariki nyinanja-warnuku yungurla marlaja wangkami jarukungarduyu-piyarlangu Kaatuku. ³¹ Jinta-kari jinta-kari nyurrurla kajikankulurla jarukungarduyu-piya marlaja wangka Kaatuku yungunkulu pirrjirdi-jarri panu-jarlulku manu pinarri-jarri.

³² Yapa jarukungarduyu-piya ngana-puka kuja karla marlaja wangka Kaatuku, ngulangku kyanu warla-pajirni warrarda wangkanja-kujaku. Ngulaju kajana pardarni yapa ngalya-karirlanguku kajilirla yali-patu-karilki marlaja wangka. ³³ Kaatu kangalpa wangkami yungurlipa jungarni turnu-jarrinjarla nyinami jaa-jirla rarralya manu wurulya yuntarninjawangu. Nyampunya kangalpa karrimi kuruarri ngulaju Kirijini-patuku ngula karlipa nyinami Kaatu-kurlangu jaaji-kari jaaji-karirla.

³⁴ Ngula kankulu Kirijini-patu jinta-jarri jaa-jirla, karntakarntaju ngulajulpalu wurulya nyinakarla wangkanjawangu. Juwu-patu-kurlangu ngula-ka kuruarri nguna, ngulaju-ka wangka kuja:

“Karnta-paturlujulpalu-jana purda-nyangkarla wati-mipa kali-nyanu-patu nyarrpa kajilijana wangka.”

³⁵ Kajilpa karnta wangkayarla jaajirla, ngulangka kalakalu yapa-patu-kariji kurnta-jarrimi. Ngula-kujakuju, kali-nyanulpa payikarla ngurangka nyanungu-nyangurla.

³⁶ Kala nyurrurlarluju kajikankujulu marda wiljiwilji-mani. Kaatu-kurlangu jaruju, kula nyurrurla-nyangurla-wiyi palka-jarrija. Kulanarra yimi-ngarrurnu nyanungu-nyangu

jaru nyurrurla-mipaku. Kurdungurlu-patuku Wiriwiriki nganimpaku, ngulaku-nganpa nganimpa-kamparnuku yimi-ngarrurnu.³⁷ Kuja kankulu-nyanu ngarrirni jarukungarduyu-piya nganta nyurrurlarlu Kaatu-kurlangu, manu ngula kankulu-nyanu ngarrirni Pirlirra Kaatu-kurlangu-kurlu nganta, ngula-kurlujulpankujulu ngungkurr-nyinayarla wiljiwilji-maninja-wangu. Ngulaju yimi-ngarrurnu Kaaturlu kurwarri nyampu nyurrurlaku jungarni-maninjaku. Ngula-mipanya karna-nyarra yirrarni.³⁸ Kirijini-kari kajilpaju nyinayarla ngungkurr-nyinaja-wangu ngajuku, manu kajilpaju warrarda wilji-mantarla, ngulajulu jawirri purda-nyangka yalu-maninja-wangurlu yungu wangkami nyanungu-mipa.

³⁹ Ngajukupurdangka-purnu Kirijini-patu, warrardalu payika Kaatu yungunkulurla jarukungarduyu-piya marlaja wangka. Kirijini-kariyi-nyanu-patu kajili ngampurra nyina jaru-kari jaru-kariki kurruly-wangkanjaku, ngulaju pangkalalu wangkamirra.⁴⁰ Ngula-warnuju, kajinkili jinta-jarri jaaji-kirra, purayalu nyiyarningkijarra Kaatu-kurlangu ngurrjungku manu jukarurrurlu.

15

Yimi Ngurrju Jijaji Kiraji-kirli kuja yangka pina-wankaru-jarrija palinja-warnuju

¹ Ngajukupurdangka-purnu Kirijini-patu, yangka-warnu karna-nyarra pina-ngarrirni Yimi yangka Ngurrju Jijaji Kiraji-kirli, yangka jaru

ngulalparna-nyarra yimi-ngarrurnu nyurru-pardu. Purda-nyangulpankujulu ngulaju wurra-maninja-wangurlu, manu jalangurlangurlu kankulu nyampu jaru walangku-pinyi purda-nyanjarla. ² Kajilpankulu jaru nyampu tarnnganguku-juku walangku-pungkarla, kajika-nyarra muurl-mardarni yangka jarrwara-kujaku manu karanparr-karrinja-kujaku. Kajilpankulu purda-nyanja-wangurlu juwa-kijikarla nyampu jaru, ngulaju kulalpa-nyarra muurl-mardakarla.

³ Nyampuju jaru wiri-nyayirni ngularna purda-nyangu ngajulurlu-wiyi, manurna-nyarra nyurrurlakulku yimi-ngarrurnu:

Jijaji Kiraji ngula palija, ngulaju-ngalpa kunka-palija ngalipaku wilji-wanawana, yangka ngulalpa-ngalpa Payipulurlu yimi-ngarrurnu palinjaku.

⁴ Yapa-paturlulu kanjarla-yirrarnu kaninjarni pirnkingka, ngula-warnuju ngunaja jirramaku. Ngula-warnuju Kaaturluju wankaru-maninjarla yakarra-manu yangka-piya-yijala ngulalpa-ngalpa Payipulurlu yimi-ngarrurnu wankaru-maninjaku.

⁵ Ngula-warnuju, milki-yirrarnu-nyanu wankaru Piita-kurraju, ngula-warnuju-nyanu ngalya-kari-kirralku milki-yirrarnu Kurdungurlu-patu-kurra Wiriwiri-kirra 12-pala-kurra.

⁶ Ngula-jangkarluju, panu-kurralku-nyanu milki-yirrarnu 500-pala-kurra, marda 520-pala-kurra, yangka kujalpalurla wala nyinaja

Jijajiki. Nyampu-patuju kalu yapa nyinami wankaru-juku jalanguju, ngalyakarirnalujana wajawaja-manu.

⁷ Ngula-warnuju-nyanu milki-yirrarnu Jamajikirra-wiyi, ngula-warnuju Kurdungurlu-patu-kurra Wiriwiri-kirra panu-kari-kirra.

⁸ Ngaju-kurralku-nyanu milki-yirrarnu purdangirli-kirraju yangka ngulalparna majuwiyi nyinaja kamparru Kirijini-patu kujalparnajanana warru pakarnu.

⁹ Kurdungurlu-patu yangka Wiriwiri ngulaju kalu nyina ngaju-piya-wangu wiriwirinyayirni. Kujarlaju, kulalpankujulu marda yirdi-mantarla Kurdungurlu Wiri yangka ngulalparnajanana nyurru-pardu Kirijini-wati warru pakarnu.

¹⁰ Yangka ngulalparnajanana warru pakarnu Kirijini-patu, ngula-warnukuju Kaatujulpaju kutu nyinaja yimirijuku, manuju nyanungu-kurra-manu. Manu jalanguju karnarla warrki-jarri nyanungukujuku Kurdungurlu Wiri. Kaaturlu ngulaju nyanungu-kurra-manu yimirirli, ngulaju kula ngayi manyuku. Nurna-nyayirnilparnarla warrki-jarrija Kaatukuju panu-kari-piya-wangu yangka Kurdungurlu-patu Wiriwiri-kari-piya-wangu. Kajilpaju Kaaturlu yampiyarla pirrjirdimaninja-wangurlu, kulalparnarla ngulaju warrki-jarriyarla. Kala ngula kaju yimirirli pirrjirdi-mani, ngulaju karnarla warrki-jarri pirrjirdi-juku manu jukarurru.

¹¹ Yangka ngula kankulu yimi purda-nyanyi Jijaji Kiraji-kirli, ngajulurlu mardarna-nyarra yimi-ngarrurnu

kamparrurlu-wiyi, mardalu-nyarra yali-patu-karirli-wiyi yimi-ngarrurnu, ngulaju ngula-juku. Ngulaju karnalu-nyarra yimi-ngarrirni yangka-juku jaruju jinta Jijaji Kiraji-kirli nganimparluju Kurdungurlu-paturlu Wiriwirirli. Ngulakunya kankulurla wala nyina.

Kajirlipa ngalipa Kirijini-patu palimi nyampurla ngurungka, ngula-jangkaju kapu-ngalpa Kaaturlu pina-wankaru-mani

¹² Nganimparlu karnalu-jana jaru nyampu yimi-ngarrirni yapa-patuku ngula Kaaturlu wankaru-manu pina Jijaji Kiraji pirnkingka ngulalpa ngunaja. Nyarrpaku-yijala kankulu yangka ngalya-kariji wangkami ngula kalu yapa Kirijini palimi, ngulaju kalu tarnnga-juku palimirra nganta pina-wankaru-jarrinja-wangu nganta? Kujaju lawa ngula kankulu wangka.

¹³ Kajilpa-ngalpa Kaaturlu wankaru-maninja-wangurlu yampiyarla yapa Kirijini, ngulaju kula wankaru-mantarla-yijala Jijaji Kirajiji. Kapu tarnnga-kirli ngunakarla pirnkingka.

¹⁴ Kaaturlu kaji wankaru-maninja-wangurlu yampiyarla Jijaji Kiraji, ngula-warnurlaju kajikarnalu-nyarra ngari jamulu yimi-ngarrirni-mipa, ngulaju lawangka. Kajikankulurla ngari jamulu walaju nyinami.

¹⁵⁻¹⁶ Nganimparlu yangka Wiriwirirli, ngulaju karnalu-nyarra jungangku yimi-ngarrirni Kaaturlu ngula Jijaji Kiraji pina-wankaru-manu. Kaji Kaaturlu pina-wankaru-maninja-wangurlu yampiyarla Jijaji Kiraji, yapa-patuju ngulaju kapunkulu-nganparla kapuru nyinakarla

yijardu-wangu nganta. Warlka ngantalparnalulu wangkaja Kaatu-kurlangu-kurlu nyampu-kurlu jaru-kurlu. Yijardu-wangu kujaju! Ngaju karna-nyarra yijardu-nyayirnirli yimi-ngarrirni jungangku wankaru-manu Kaaturluju. Kajilpa-ngalpa Kaaturlu wankaru-maninja-wangurlu yampiyarla yapa-patu Kirijini-patu, ngulaju kula wankaru-mantarla-yijala Jijaji Kiraji. Yijardu-wangu kujaju! Kaaturluju kapu-ngalpa wankaru-mani ngalipaju Jijaji Kiraji-piya ngula wankaru-manu nyurru-wiyi.

¹⁷ Kaji Kaaturlu wankaru-maninja-wangurlu yampiyarla Jijaji Kiraji, ngulaju kapunkulurla ngari jamulu walaju nyina, lawaku. Kula-nyarra yawuru-jarriyarla wilji-warnukuju. Yijardu-wangu kujaju! ¹⁸ Kaji Kaaturlu wankaru-maninja-wangurlu yampiyarla Jijaji Kiraji, ngulaju kula-jana wankaru-mantarla-yijala yangka yapaju Kirijini-patu ngularlipa-jana kamparru-wiyi wajawaja-manu, ngulaju kapulu jarrwara-kari-yijala nyinakarla Kaatu-kujaku tarnnga-juku. Kujaju yijardu-wangu, kapu-jana pinarni kanyi wankaru-maninjarla Kaaturluju.

¹⁹ Ngalipa Kirijini-patu ngula karlipa nyina Jijaji Kiraji-kirlangu, wala karliparla nyinami Kaatuku. Kajirlipa nyampurla ngurungka palimi, kapu-ngalpa pina-wankaru-mani, wankaru-maninjarla kapu-ngalpa ngurra nyanungu-nyangu-kurra kanyi. Kajilpa-ngalpa yampiyarla Kaaturlu pina-wankaru-maninja-wangurlu, kajikarlipa-nyanu mari-jarri karrikarri-wangu.

Kaaturlu kapu-ngalpa ngalipa Kirijini-patu yapa pina-wankaru-mani, manu kapu nyinamirra Warlalja-Wiri ngalipaku manu nyiyarningkijar-raku

²⁰ Nyampuju junga Kaaturlu ngula Jijaji Kiraji wankaru-manu pina. Jalangu Kaatu kangalpa wangka ngalipaku Kirijini-patuku, yangka ngalipa kuja karliparla wala nyina Jijaji Kirajiki, junga kapu-ngalpa ngaliparlangu pina-wankaru-mani. ²¹ Nyurru-wiyi kujarla wati jinta yirdi Yatumu jurnta yanu Kaatuku jarrwara-kari wilji, ngula-panuju palija. Ngula-piya-yijala kapurlipa ngalipa muku pali wilji-panuju. Kala ngula Jijaji Kiraji pina-wankaru-manu Kaaturlu, ngula-piya-yijala kapu-ngalpa ngalipa pina-wankaru-mani. ²² Ngalipa kapurlipa yapa-patu muku pali Yatumu-piya-yijala ngula nyanungu palija wilji-panu. Ngulaju ngula-juku. Ngalipa Kirijini-patu kapurlipa pina-wankaru-jarri kuja karliparla nyina warlalja Jijaji Kirajiki.

²³ Ngana-wiyi wankaru-manu Kaaturluju? Kamparruju wankaru-manu Jijaji Kirajiwiyi. Manu kaji pinarni yani, kapu-ngalpa ngalipalku nyanungu-nyangu Kirijini-patu wankaru-mani. ²⁴ Ngula-warnuju kapu nguru nyampuju yawu-pardi. Jijaji Kirajirli kapu-jana pinjarla riwarri-mani muku juju-kari juju-kari yangka kuja kalu wiriwiri nyinanja-yani majunyanayirni nyampurla ngurungka jalangu-jarra. Ngula-warnuju, Jijaji Kirajirliji kapurla yinyi nyiyarningkijarra nyanungukupalanguku Kirdanyanuku Kaatuku ngulaju yungu Warlalja-Wiri nyina. ²⁵ Jijaji Kirajirlangu kapu Warlalja-Wiriji

nyinami nyiyarningkijarraku. Manu yangka kuja kalurla nyurunyuru-jarrimi, ngulaju ngaka kapu-jana Kaaturlu pinjarla riwarri-mani muku, kanjarla kapu-jana Jijajirla wirliyarla kanunjumparra yirrarni. Nyanungulku kapu-jana kankarlarniji nyina Warlalja-Wiriji.

²⁶ Ngula-warnuju, kula nganalku pali, lawa!

²⁷ Kaatuju kujanya wangkaja Payipulurlaju:

“Kapurna nyiyarningkijarra yirrarni Jijajirla wirliyarla kanunjumparra, nyanungulku kapu-jana kankarlarniji nyina Warlalja-Wiriji.”*

Kaaturluju kula-nyanu yirrarni Jijajirla wirliyarla kanunjumparra, kapu ngayi nyiyarningkijarra-puka yirrarni Jijajirlaju.

²⁸ Ngula-ka Kaaturlu yirrarni nyiyarningkijarra Jijajirla wirliyarla kanunjumparra, ngula-warnurluju Jijajirli kapu wiri-pajirni Kaatuju. Kaatuju kapu Warlalja-Wiri-nyayirni nyinamirra kankarlarni nyiyarningkijarraku.

²⁹ Nyiyaku kalu-jana yapa ngalya-kari marlaja papitaji-jarri palinja-warnuku yangka kujalu nyurru-wiyi palija Kirijini-wangu-juku? Rampal-manngu-nyanyi marda kapu-jana nganta Kaaturlu yaliji wankaru-mani pina nganta yali palinja-warnuju. Kala kajilpa-jana Kaaturlu pina-wankaru-maninja-wangurlu yampiyarla, ngulaju kajikalujana jamulu marlaja papitajijarrimi.

³⁰ Wita yirna-nyarra payirni. Kaaturlu kajilpa-ngalpa wankaru-maninja-wangurlu

---

* 15:27 Nyangka Psalm 8.6

yampiyarla, nyarrpaku-yijala karnalu-jana nganimparluju Kurdungurlu-paturlu Wiriwirirli yimi-ngarrirni Yimi Ngurrju parra-kari parra-karri? Kalakalu-nganpa tarnnga-kurra pinyi.

³¹ Ngalipa karliparla nyina Jijaji Kirajikiji. Kuja karna-nyarra manngu-nyanyi, kujarluju kankujulu miyalu raa-pinyi. Ngajukupurdangka-purnu Kirijini-patu, junga karna-nyarra wangka: Parra-kari parra-kari karna-jana piki-karri yapa panu-kariki. ³² Nyampurla kirringka Yipijarla, ngulajurnaju jaarl-karrija nyampu-patu-kujakuju yapa-kujaku ngulalpalu nyinaja ngiinypari-wati pinja-panu. Pungkarla kapujulu marda tarnnga-kurra. Milya-pungulparna Kaaturlu kapu-ngalpa pina-wankaru-mani palinja-warnuju. Kujakujurnaju jaarl-karrija. Kala kajilpa-ngalpa Kaaturlu pina-wankaru-maninja-wangurlu yampiyarla yapa Kirijini-patu palinja-warnu, kujarlaju ngayilparlipa 'kutu-nganjarla manu kutu-manyu-karriyarla jalanguju palinjakungarntija.*' Kujanya kalu yapaju panuju wangka jalangurlanguju. Jaru nyanungurra-nyangu kula junga!

³³ Jungarnirli manngu-nyangkalu yangka yalirra-piya-wangurlu yapa-piya-wangurlu ngula kalu warungka-jarrinjarla jarrwara-kari yanirra. Kajilpankulu jungu wapayarla yangka ngawungawu-watirlajinta, ngulaju kajikankulu yali-patu-piya-yijala nyina ngawungawu. ³⁴ Nyampu ngula karna-nyarra yimi-ngarrirni yungurna-nyarra yapa nyurrurla kurntaku

---

* 15:32 Nyangka Isaiah 22.13

ngurrju-mani. Ngalya-kari ngulaju kankulu nyinami Kaatu-kurlangu nganta, kala lawa! Ngula-kujakujulu jungarnirli manngu-nyangka, manu warla-pajikalu-nyanu jarrwara-kari-kijaku.

Kaaturlu kapu-ngalpa pina-wankaru-mani jintawarlayi Kirijini-patuju

³⁵ Ngula-juku, ngalya-karirli nyurrurlarlu yapanku marda kankujulu payirni, 'Nyarrparlu kapu-ngalpa Kaaturlu wankaru-mani yapa palinja-warnu? Nyiya-piyalku kapurlipa palkaju mardarni?' ³⁶ Nyurrurlajunkulu warungka-nyayirni! Purda-nyanyi kankulu yangkaju pilarla ngula kalu ngarninjarla pirri-kijirni. Linji-jarri kalu, ngula-jangka kalu pina purrulyun-pardi linji-jarrinjarla. Linji-jarrinja-wangurla, kulalpa nyarrpalku pina purrulyun-pardiyarla, lawa. ³⁷ Pilarla ngula kalu ngarni nyurlanjarla manu kijirniarra, yali-jangka wita-jangka-ka pina purrulyun-pardi, ngula-piya-jangka-yijala-ka mangarri yalumpuju nyiyarningkijarra purrulyun-pardi. Purrulyun-pardinjarla wirirra-jarri. ³⁸ Watiya-kari watiya-kari ngula kalu karrinja-yani wardiji marda, pilarla marda, kanarlarrampi marda, kula kalu jurruku-juku karri. Ngula-piya-jangka-ka pina-pardi yangkaju mangarri ngurlu. Ngula-piya-yijala-ka ngalya-kariji pardinjanyani nyiyarningkijarraju. Kujarlunya kajana Kaaturluju ngurrju-mani.

³⁹ Nyiyarningkijarra ngula karlipa nyampurula wankaru nyinami ngalipa-piya yapa, puluku,

jurupu, yawu ngapa-ngawurru, ngulaju yilara karlipa jarnkujarnku mardarni, manu palka karlipa jarnkujarnku mardarni. Kula karlipa jurru-juku nyina, lawa. Palka-kari palka-kari kalu nyinami. Kularlipa nyanungurru-piya. ⁴⁰ Nyiyarningkijarra karlipa-jana nyanyi walyangka ngurruju. Ngalya-kari karlipa-jana nyanyi yalkirirla wanta, kirntangi, parlipa-warnu, ngularraju ngurruju-yijala. ⁴¹ Wantangku kangalpa ngurrujungku pantirni kirntangi-piya-wangurlu. Kirntangirli kangalpa ngurrujungku-yijala palka-mani mungangkarluju ngulaju yanjilypiri-piya-wangurlu. Yanjilypirirli kangalpa ngurrujungku-yijala palka-mani mungangkarluju, ngalya-karirliji wiriwirirli, ngalya-karirli witawitarlu.

⁴² Ngula-piya-yijalarlipa ngalipa yapaju. Kaaturlu kaji-ngalpa wankaru-mani pina, ngulaju palka-nyayirni-wangu-kurlu nyampu-piya-wangu-kurlu ngula karlipa jalangurlu mardarni. Ngulaju nyampurru-piya-yijala nyiyarningkijarra kuja karlipa-jana nyanyi warrukirdikirdi ngurruju-nyayirni-yijala. Ngula kalu yapangku milyingka yirrarni nyurnu, ngulaju-ka tarnnga-juku palimirra ngurru-wangulku. Kala ngula-ka Kaaturlu wankaru-mani pina, ngulaju kapurla tarnngalku wankaru marlaja nyina manu ngurrujulku. ⁴³ Ngula kalu yapangku milyingka yirrarni nyurnu, ngulaju ngawu-nyayirnilki kuwalypa. Kala ngula-ka Kaaturlu wankaru-mani pina, ngulaju pirrjirdi-nyayirni yartarnarri wiri-jarlu-kurlu.

⁴⁴ Yapangku panungku karlipa mardarni

palka. Kajili-ngalpa yapangku milyingka yirrarni nyurnu, palka kapulu-ngalpa yirrarni milyingkaju. Kaji-ngalpa Kaaturlu wankarumani, ngulaju palka-nyayirni-wangu-kurlulku.

Ngalipa Kirijini-patu kapurlipa nyina Jijaji-piya kajirlipa yani ngurra-kurra nyanungu-nyangu-kurra

⁴⁵ Payipululu kangalpa kuja yimi-ngarrirni, “Kaaturlu ngurrju-manu yangka kamparruwarnu Yatumu, ngulalpa nyinaja yapanayirni wankaru.”* Kala jinta-kariji Yatumu-kari Jijaji Kiraji, ngulakuju pirlirrpaku kuja karliparla marlaja nyina wankaru tarnnga-juku. ⁴⁶ Kaaturlu kangalpa yinyi palka-wiyi, ngulawarnurlu kapu-ngalpa yinyi yali palka-nyayirni-wangulku. ⁴⁷ Kaaturlu ngurrju-manu kamparruwarnu Yatumu, ngulaju walya-jangka nguru nyampu-wardingki. Nyampu Yatumu-kari jinta-kari, ngulaju yanurnu Kaatu-kurlangu-ngurlu nguru-nyayirni-wangu-ngurlu. ⁴⁸ Yapa ngula kalu nyampurla ngurungka nyina, ngulaju walya nyampu-wardingki yangka kamparruwarnu-piya Yatumu-piya ngula Kaaturlu ngurrju-manu walya-jangka. Ngalipa ngula karlipa nyinami Kaatu-kurlangu, ngulaju karlipa nyina Jijaji-piya kuja Kaatu-kurlangu-jangka yanurnu nguru-nyayirni-wangu-jangka. ⁴⁹ Ngalipa karlipa nyina ngulaju kamparruwarnu-piya Yatumu-piya palkarlanguju ngula Kaaturlu ngurrju-manu walya-jangka. Kala ngalipa Kirijini-patu ngulaju

---

* 15:45 Nyangka Genesis 2.7

karlipa Jijaji-piya nyinami ngula yanurnu Kaatu-kurlangu-ngurlu nguru-nyayirni-wangu-ngurlu.

Kaaturlu kapu-ngalpa palka-nyayirni-wangu kurruly-kijirninjarla yinyi jintakumarrirniki kaji Jijaji pinarni yani

⁵⁰ Ngajukupurdangka-purnu Kirijini-patu, purda-nyangkajulu kajirna-nyarra wangkami nyurrurlaku! Ngaliparlu ngula karlipa palka mardarni nyampurla walyangka, nyampukurlu palka-kurlu kulalparlipa yantarla Kaatu-kurlangu-kurra nguru-nyayirni-wangu-kurra. Ngalipa kajilparlipa paliyarla, kulalparlipanyanu wankaru-mantarla pina. ⁵¹⁻⁵² Purdanyangkalu nyampuju yimi-nyayirni-wangu Kaatu-kurlangu: Ngalya-kari yangka Kirijini ngalipakupurdangka, ngulajulu nyurru palija. Ngalya-kari ngalipa Kirijini kularlipa palimi, kapurlipa wankaru-juku nyina nyampurla walyangka-juku. Kaji Jijaji pinarni yani, kapu-ngalpa palka-nyayirni-wanguju ngalipaku kurruly-kijirninjarla yinyi Kaaturluju yaruju-nyayirni, yangka ngula karlipa milpa maarrmani, ngula-piya yaruju-nyayirni. Kajirlipa purda-nyanyi yangka yali jamaru-karrinja-yaninjarni-kirra yalkiri-ngirliji, Kaaturlu kapujana yakarra-mani yali nyurnu-patu Kirijini-wati milyi-jangka, manu ngula-warnuju kapu-ngalpa palka-nyayirni-wangulku kurruly-kijirninjarla yinyi jintakumarrirniki. ⁵³⁻⁵⁴ Kajilpa-ngalpa yampiyarla palka-nyayirni-wangu yinja-wangurlu, ngulaju kulalparlipa yantarla

ngurra-kurra nyanungu-nyangu-kurraju. Kari-nganta Kaaturlu kapu-ngalpa pina-wankaru-mani manu palka-nyayirni-wangu yinyi yungurliparla marlaja nyina wankaru tarnnga-juku ngurrangka nyanungu-nyangurla palinja-wangu. Payipulurlu kangalpa yimi-ngarrirni jinta-juku jurrku-juku:

“Yati, yati! Palinja-warnuku kapu-ngalpa palka-nyayirni-wangu yinyi, kapu-ngalpa wankaru-mani pina!”*

⁵⁵ “Kularlipa palimi tarnnga-juku! Kujarlanya karlipa lanı-wangu nyınami!”*

⁵⁶ Nyıya-jangka karlipa muku palimi ngalipaju jintawarlayı? Kuja karlipa karlırr-yani Kaatukurlangu-kujaku kurıwarri-kıjaku, ngula-jangkanya karlipa muku palimi. ⁵⁷ Ngulaju junga. Kala kuturliparla pulka-pınyı Kaatuku kuja-ngalpa yilyajarnı Jıjajı Kirajı ngalıpakı Warlalja-Wırı nguru nyampu-kurra pina-wankaru-manınjaku. Ngula-warnuju ngula karlipa mardarnı Jıjajı Kirajı, kularlipa palımılki!

⁵⁸ Ngajukupurdangka-purnu Kirıjını-patu, tarnngajukulurla wala nyınaka, manulu puraya Jıjajı Kirajı Warlalja-Wırı. Kalakankulu marda yampımı warrkı nyanungu-nyanguju. Kula karlıparla jamulu warrkı-jarrımı nyanunguku. Kujarlajulurla tarnnga-juku warrkı-jarrıya yampınja-wangu-juku!

---

* [15:53-54](#) Nyangka Isaiah 25.8 * [15:55](#) Nyangka Hosea 13.14

16

Puurlu-jana wangkaja Karinji-wardingki-patuku tala jinta-maninjarla yungulu-jana yilyami Kirijini-patu-kariki Jurdiya-wardingki-patuku

¹ Yangka Kirijini-patu ngula kalu yali nyina nguru-karirla Jurdiyarla marlajarra tala-wangu, ngulaku yungulparlipa-jana jinta-maninjarla yilyayarla tala Kirijini-kariyinyanurlu ngaliparlu. Nyurrurna-jana yimi-ngarrurnu ngalya-kariji Kirijini-patuju nguru-karirla Kalatiyarla talaku jinta-maninjarla yungulu-jana yilyamirra. Jalangurluju karnanyarra yimi-ngarrirni nyurrurlakulku yali-piyayijala talaju. ² Palya-kari Palya-karirla ngula kankulu jinta-jarrimi, ngula-purulpankulu talaju yirrakarla wita-kari wita-kari ngakakungarnti yilyanjakungarnti. Ngalya-karirli ngula kankulu panu mardarni tala, ngula-warnujulpankulu wiri-karrikarri yirrakarla. Ngalya-karirli ngula kankulu ngari wita mardarni, ngula-warnujulpankulu wita-yijala yirrakarla. Talalu yirraka wita-kari wita-kari ngajulukuju kamparrurlu-kirli, palkakulku yungurna yanirra warru payirninja-kujaku.

³ Ngaka-kari kajirna yanirra Karinji-kirra nyurrurla-nyangu-kurra, milakalu-jana wati-patu ngurrju-patu, ngula-warnuju yungulu-jana tala kanyi Jurdiya-kurra. Ngajulurlu kapurna-jana yirdi yirrarni pipangka. Kapurna-jana yilyamirra Jurdiya-kurra tala-kurlu manu pipa-kurlu yirdi nyanungu-patu-kurlu. ⁴ Kajilpankulu kurruly-kijikarla ngajulukuju yungulparna-jana

nguru-kangkarla tala nyampu-kurluku Jurdiya-kurra, ngulaju ngula-juku. Kajikarna-jana ngajulurluju nguru-kanyi.

Puurlu-jana wangkaja Karinji-wardingki-patuku, 'Ngakarna yanirra ngurra nyurrurla-nyangu-kurraju Karinji-kirraju'

⁵ Ngaka karna-nyarra yanirra nyurrurlakuju Karinji-kirraju. Kala yungurna warru yani Majatuniya-wana-wiyi. Ngula-jangkanya kapurna warrumpa-yani nyurrurla-kurralku.

⁶ Kapurna-nyarra marda yalirla-juku jirrnganja nyinami tarnnga-wangu ngayi, yirra-karaji kajikarna-nyarra yulyurpurla jingijingi jirrnganja nyina. Ngula-warnuju kajikankujulu jinta-maninjarla yinyi yangka kapurna marda wurnalku yardarra-pardimi yali-kari-kirralku.

⁷ Kajilparna-nyarra yantarlara nyurrurla-nyangu-kurra ngurra-kurra jalangu, ngula-warnuju kajikarna-nyarra jirrnganja nyina ngurra-patuku-mipa marnkurpaku marda. Kala ngaka kajikarna yanirra yungurna-nyarra tarnnga-katu jirrnganja nyina nyurrurlakuju kajilpaju jarraly-pungkarla Jijaji Kirajirli Warlalja-Wiringki. ⁸⁻⁹ Nyampurla Yipijarla,

yapa panu-jarlu ngula kajulu yurrukunju-jarri warrki nyampurlaku. Ngulakuju kularna-jana wajampa nyina. Warrki panu-jala-ka karrimi nyampurla-juku, manu ngurrju kajikarnarla warrki-jarri Kaatuku. Ngula-warnu kapurna nyampurla-juku nyinami Purlapa Wirikingarnti Pintikujukungarnti.

Puurlurlu pipa nyampuju lawa-manu Kirijini-patu yapaku Karinji-wardingkiki

¹⁰ Kaji-nyarra Timiji yanirra nyurrurlaku nyanjaku Karinjirlaku, wapirdilirla wangkaya, nyurrurla-kurra-mantalu, kajika-nyarra yangka lani-jarri-kijaku. Ngularlanguju karla warrki-jarri ngalipa-nyanguku Warlalja-Wiriki Jijaji Kirajiki ngaju-piya-yijala. ¹¹ Kurdu-warnunya purda-nyangkalu waparlku-wangurlu, manu ngungkurr-nyinakalurla kaji-nyarra wangkami manu jaru yirri-purami. Ngurrju rarralypalurla nyinaka, manulurla nyiyarningkijarra yungka wurna-kurrakuju kaji pinarni yani ngaju-kurra. Ngula karnarla pardarni panu-kari-kirli Kirijini-patu-kurlu.

¹² Ngalipakupurdangka-yijala yangka Kirijini yirdiji Yapuli, warrardalparna payurnu nyanunguju yungu-jana yangka ngalya-kariki Kirijini-patuku ngururra-kanyi nyurrurlaku nyanjaku. Wurra-wiyi-juku-ka nyina yaninjarra-wangu. Ngaka-kariji kaji ngampurpa nyina, ngula-jangkanya marda kajika-nyarra yanirra.

¹³ Ngajukupurdangka-purnu Kirijini-wati, warrawarra-kangkalu-nyanu jarrwara-kari-yaninja-kujaku! Walalurla nyinaka Kaatuku! Lani-wangulu nyinaka, pirrjirdi-maninjantalu-nyanu parra-kari parra-kari tarnnga-juku Kaaturra-pinangu! ¹⁴ Ngula kankulurla warrki-jarri Kaatuku, yapa panu-karirlangukujulu-jana yulkaya!

¹⁵ Ngajukupurdangka-purnu Kirijini-patu, nyurrurlarlu kankulu-jana milya-pinyi

Jipinaja-kurlangu-mayamaya. Nyanungu-patu kalu nyinami kamparru-warnu-patu yapa Kiiriji-wardingki-patu kujalu Kirijini-jarrija. Nyanungurlujulu-nyanu jungangku yungu Kaatu-kurraju yungulurla warrki-jarri nyanunguku. ¹⁶ Nyampu karna-nyarra wangka nyurrurlaku: Nyampu-patu manu ngalya-kari ngula kalurla Kaatuku warrki-jarri, ngulajulu-jana purda-nyangka wilji-wangurlu nyarrpa kajili-nyarra wangka.

¹⁷ Ngulalparna nyinaja nyampurla Yipijarla, nyurrurla-patu kulankujulu nyarrpa jirnganja warrki-jarriyarla. Nyampu-patu yirdi-patu Jipinaja, Purrtunata manu Yakayija, ngulajulu yanurnu nyampu-kurra, ngulangkejurna wardinyi-jarrija. ¹⁸ Nyampurlajulu wardinyi-manu kujalu-nyarra nyurrurla yalirla wardinyi-manu, ngulapiya-yijala. Ngula-warnujulpankulu-jana pulka-pungkarla kuja-piyakuju.

¹⁹ Panu-jarlu yangka Kirijini-patu nyampurla jaaji-kari jaaji-karirla ngurrararla yirdingka Yajiyarla, jintangka kalurla nyina Jijaji Kirajiki Warlalja-Wiriki. Ngula-paturluju yungulu-nyarra yimi-ngarrirnirra ngurrju nganta kalu nyina. Yirdi nyampu Yakila manu nyanungu-parnta yirdi Pirijila manu Kirijini-patu-yijala, ngula kalu yuwarlirla nyanungu-nyangurla jinta-jarri, ngula-paturlangurlu yungulu-nyarra yimi-ngarrirnirra ngurrju nganta kalu nyina. ²⁰ Manu nyampurla ngula kalu ngalipa-nyangu-purnu nyina Kirijini, ngula-paturlangurlu yungulu-nyarra yimi-ngarrirnirra ngurrju nganta kalu nyina. Ngula kankulu jinta-jarri

wangka Kirijini-patu, ngulangkulu-nyanu rdakajarra jarnku yungka. ²¹ Ngajulurlu Puurlurlu karna-nyarra yirrarnirra pipangka jaru wita ngaju-nyangurlu rdakangku: NGURRJU NGULA KARNA NGAJU NYINA, NYURRURLAJU MARDA KANKULU NGURRJU-YIJALA NYINA?

²²⁻²³ Ngana-puka ngula karla ngampurrpa-wangu nyina Jijaji Kirajiki Warlalja-Wiriki ngalipa-nyanguku, pangkala Kaaturlu pinyi! Yati-wangkamilki karna-nyarrarla Warlalja-Wiriki Jijajiki nyurrurlaku yapaku, “Warlalja-Wiri Jijaji, yantarni-ngalpa pina ngalipa-kurra! Yimiri-jana nyinaya yapa nyampu-patuku Karinji-wardingki-patuku, manu nyinaya yapa nyampurra-kurlu tarnnga-juku.” ²⁴ Manu nyurrurlaku Karinji-wardingki-patuku karna-nyarra yulkami kuja karliparla nyinami jintakumarrirni Jijaji Kirajiki. Ngulaju ngulajuku.

Warlpiri Short Bible
The Shorter Bible in the Warlpiri language of
Australia

copyright © 2014 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Warlpiri

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

    You include the above copyright and source information.

    You do not sell this work for a profit.

    You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures. Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2019-05-16

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files dated 30 Nov 2021

5e1e13b8-2e6d-5bcb-9cec-76fc3b9b62ce